

61910905

131468939

สภาพและแนวทางการแก้ปัญหาการใช้สารเสพติดของนักศึกษา
วิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา

ชวลิต	อินตะสาร
นพรัตน์	เครือน้อย
จ.ส.อ.ชวลิต	มังคลาด
สุมาลี	คนเที่ยง
พิมลพร	อินตะ

ท้องที่มหาวิทยาลัยนเรศวร พะเยา
วันลงทะเบียน 30 ก.ค. 2547
เลขที่เบียน 000780
เลขเรียกหนังสือ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ลีตระกูล ที่ปรึกษาและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ดูแลเป็นอย่างดี จนทำให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้ คณะผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สรिता อธิวัฒน์สกุล ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แพทย์หญิงพัชณี บริสุทธิบัณฑิต อาจารย์ศุภรัตน์ ธรรมพิทักษ์ ภาควิชานิติเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า อภิปรายผลการศึกษาและให้ข้อเสนอแนะจนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคพะเยา คณาจารย์ นักศึกษา ผู้ปกครองนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยาที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

คุณค่าและประโยชน์อันพึงได้จากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ คณะผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน

ชวลิต	อินต๊ะสาร
นพรัตน์	เครือน้อย
จ.ส.อ.ชวลิต	มังคลาด
สุมาลี	คนเที่ยง
พิมลพร	อินต๊ะ

ชื่อเรื่อง : สภาพและแนวทางการแก้ปัญหาการใช้สารเสพติดของนักศึกษา
วิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ผู้เขียน : ขวลิต อินต๊ะสาร, นพรัตน์ เครือน้อย, จ.ส.อ. ขวลิต มังคลาด,
สุมาลี คนเที่ยง, พิมลพร อินต๊ะ

ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ลีตระกูล

ประเภทสารนิพนธ์ : การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2547

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการใช้สารเสพติดของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ปัญหาสารเสพติดของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา และเพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ปัญหาสารเสพติดของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยาที่กำลังศึกษา ปีการศึกษา 2546 และผู้ปกครองนักศึกษาได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยนักศึกษาและผู้ปกครอง จำนวน 464 คน โดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (R.V.Krejcie and D.W.Morgan) กำหนดขนาดด้วยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) คณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิรวม 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา และผู้ปกครองนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยทำในรูปตารางและความเรียง ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการใช้สารเสพติดของนักศึกษวิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยใช้สารเสพติด และชนิดของสารเสพติดที่นักศึกษา

เคยใช้ส่วนใหญ่ คือ สุรา รองลงมาได้แก่ บุหรี่ สาเหตุที่ใช้ส่วนใหญ่มีสาเหตุจากอยากลองเสพด้วยตัวเอง รองลงมาเพื่อนชักชวน แห่และวิธีการได้มาของสารเสพติด นั้นมาจากตัวเอง รองลงมามีเพื่อนนำมาให้ และมีผลกระทบในด้านจิตใจมากที่สุด รองลงมามีผลกระทบต่อการเรียน ส่วนใหญ่นักศึกษามีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโทษและภัยของสารเสพติด โดยได้รับความรู้จากสื่อ วิทยุโทรทัศน์และสถานศึกษา

ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสารเสพติด นักศึกษามีความคิดเห็นว่าในการแก้ปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา ควรจัดกิจกรรม เช่น โครงการเพื่อนเตือนเพื่อน ค่ายเยาวชน อาสาสมัครเพื่อต่อต้านยาเสพติด ค่ายเยาวชนต้นกล้า และการแข่งขันกีฬาประจำปี

2. ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหาสารเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา พบว่าผู้ปกครองมีความต้องการในการป้องกันและแก้ปัญหาสารเสพติดแก่นักศึกษาอยู่ระดับมาก ต้องการให้มีการพัฒนาความรู้พื้นฐานในการป้องกันการเสพยาเสพติดแก่นักศึกษามากที่สุด รองลงมาได้แก่ให้สถานศึกษาจัดให้มีการพัฒนาความรู้พื้นฐานในการป้องกันสารเสพติดแก่บุคลากรในสถานศึกษา ให้สถานศึกษาสอดแทรกความรู้และวิธีป้องกันสารเสพติดในการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆและสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรม จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษานักศึกษาในการดูแล/แนะนำและป้องกันปัญหาการเสพยาเสพติด และจัดให้มีกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดตามลำดับ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่ได้รับ	4
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ทฤษฎีระบบ (SyStem Approach).....	5
แนวคิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	7
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	8
การคัดกรองนักเรียน.....	9
การส่งเสริมนักเรียน.....	10
การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน.....	10
ยุทธศาสตร์ การปลูกพลังแผ่นดินและการป้องกัน.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
3. วิธีดำเนินการวิจัย	
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	32
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
5. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	64
การอภิปรายผล	65
ข้อเสนอแนะ ในการนำผลการวิจัยไปใช้	66
ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป	67
บรรณานุกรม.....	69
ภาคผนวก	71
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	72
ภาคผนวก ข แบบบันทึกสนทนากลุ่ม	78
ประวัติผู้วิจัย	79

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามเพศ.....	35
2	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามอายุ.....	36
3	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามระดับชั้น.....	36
4	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามแผนกวิชา.....	37
5	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามสถานภาพ.....	38
6	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามที่อยู่อาศัย.....	39
7	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามเงินค่าใช้จ่ายที่ได้รับ.....	40
8	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามการเคยและไม่เคยใช้สารเสพติด.....	41
9	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามชนิดการใช้สารเสพติด.....	42
10	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามสาเหตุที่ใช้ในครั้งแรก.....	43
11	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามแหล่งหรือวิธีการที่ได้มาของสารเสพติด...	44
12	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามความเห็นของผลกระทบการใช้สารเสพติด	45
13	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามความรู้เกี่ยวกับโทษยาเสพติด	46
14	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามกรณีที่ไม่ทราบโทษและภัยของสารเสพติด	47
15	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามความต้องการเลิกสารเสพติด.....	48
16	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามวิธีการที่เลิกสารเสพติด.....	49
17	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามแหล่งความรู้เกี่ยวกับสารเสพติด.....	50
18	จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามเพศ.....	52
19	จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามอายุ.....	52
20	จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามสถานภาพ.....	53
21	จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับนักศึกษา.....	54
22	จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามจำนวนบุตรหรือผู้อยู่ในความปกครอง.....	55
23	จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามอาชีพ.....	56
24	จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามรายได้	57
25	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนของความ ต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานการ ป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา	58

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

สภาวะวิกฤติของสังคมไทยปัจจุบัน คือ ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ซึ่งเป็นปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการแพร่ระบาดของยาบ้าในกลุ่มเยาวชนในสถานศึกษา ไม่เพียงแต่สถานศึกษาขนาดใหญ่ในเมืองเท่านั้น ยังลุกลามเข้าไปยังสถานศึกษาขนาดเล็กในชนบทด้วย ถึงแม้จะมีมาตรการในการควบคุม ปราบปรามและการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดด้วยวิธีการต่างๆ มาโดยตลอด แต่จำนวนผู้ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยเฉพาะกลุ่มนักเรียน นักศึกษาก็ยังมีเป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง

สำนักวิจัยเอแบค - เคเอสซีอินเทอร์เน็ตโพลส์(เอแบคโพล)มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ได้ทำการสำรวจเพื่อประมาณการจำนวนนักเรียน นักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในปี 2544 โดยได้ทำการศึกษากลุ่มนักเรียน นักศึกษาภาคปกติ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จนถึงปริญญาตรี จากสถาบันการศึกษาทุกสังกัดทั่วประเทศ พบว่ามีผู้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ไม่นับรวมเหล่าและบุหรี มีจำนวนถึง 374,653 คน จากจำนวนนักเรียน นักศึกษาทั้งหมด 6,092,472 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.1 จากการสำรวจดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ากลุ่มนักเรียน นักศึกษาหรือกลุ่มเด็ก และเยาวชนเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เนื่องจากถูกชักจูงได้ง่ายจากสภาพแวดล้อมของสังคมปัจจุบัน ความอยากรู้อยากลอง และความต้องการเป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มเพื่อนของเยาวชน

รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญ ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขยาเสพติดในสถานศึกษา จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ โดยการระดมพลังแผ่นดินเพื่อให้ทุกฝ่ายในสังคมได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จากการตรวจเยี่ยมของผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2546 วิทยาลัยเทคนิคพะเยา โดยคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ได้รายงานสรุปผลการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไข ปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2545 ว่าวิทยาลัยเทคนิคพะเยามีแผนการตรวจสุขภาพนักศึกษาประจำปีๆ ละ 1 ครั้ง โดยเน้นการตรวจคัดกรองสารเสพติดไว้ 2 ครั้ง และนักศึกษาทุกคนต้องผ่านการ

ตรวจ นักศึกษาทั้งระดับ ปวช. และระดับ ปวส. รวม 2,474 คน ผลการตรวจพบว่ามีนักศึกษาใช้สารเสพติด(ยาบ้า) 41 คน และการตรวจครั้งที่ 2 ได้พบว่าจากกลุ่มเดิมที่พบและยืนยันโดยภาควิชานิติเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เหลือเพียง 5 คน โดยแยกเป็นกลุ่มเสี่ยง 1 คน เสพ 2 คน และเสพติด 2 คน วิธีดำเนินการแก้ไขปัญหาได้เชิญผู้ปกครองและอาจารย์ที่ปรึกษาเข้าประชุมรวม 6 ครั้งๆ แรกเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2545 และครั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2545 จึงได้เชิญเจ้าหน้าที่สาธารณสุขร่วมแยกผู้ป่วยเข้ารับการรักษาตามกลุ่มที่กล่าวมาข้างต้น การจัดกิจกรรมหรือการอบรมให้ความรู้แก่นักศึกษา เช่น อบรมแกนนำป้องกันสารเสพติดและเอดส์ การอบรมแกนนำเยาวชนเพื่อนรักเพื่อน การอบรมพัฒนาคุณภาพชีวิต(ค่ายพุทธบุตร) โครงการสูททางเลือกใหม่ การอบรมค่ายเยาวชนต้นกล้า การแข่งขันกีฬาภายในด้านกีฬาเสพติด กิจกรรมประจำวัน การอบรมให้ความรู้หน้าเสาธง อบรมให้ความรู้ในห้องเรียนโดยอาจารย์สอนประจำรายวิชา เป็นต้น สภาพปัญหาและอุปสรรค การตรวจคัดกรองสารเสพติดเป็นการสุ่มตรวจโดยไม่แจ้งให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า จึงมีนักศึกษาที่ขาดเรียนในวันนั้นค้างตรวจอยู่เสมอ นักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดมักจะปิดตัวเองทำให้การติดตามช่วยเหลือเป็นไปด้วยความลำบาก ขาดงบประมาณสนับสนุน และขาดการสนับสนุนจากแหล่งวิชาการที่จะส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ แนวทางแก้ไขปัญหาเป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง โดยมีการวางแผนและพัฒนากิจกรรมร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและจากการบันทึกการตรวจเยี่ยมของตัวแทนผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยาได้ชื่นชมยินดีกับผลงานของสถานศึกษาในครั้งนี้ และคิดว่า วิทยาลัยเทคนิคพะเยาน่าจะประกาศเป็นวิทยาลัยเทคนิคสีขาวได้ในช่วงเปิดเทอมนี้เป็นแห่งแรกในประเทศไทย คณะผู้ศึกษาพิจารณาเห็นว่าการดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหา ยาเสพติดจากที่กล่าวมาข้างต้น วิทยาลัยเทคนิคพะเยามีแผนการดำเนินงานเป็นระบบหลากหลายรูปแบบแต่ก็มีข้อบกพร่องอยู่บ้าง ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาสภาพการใช้สารเสพติดของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา และแนวทางการป้องกันและแก้ปัญหาสารเสพติดของนักศึกษานั้น เพื่อสามารถนำแนวทางที่ได้ไปดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหาสารเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยาให้ได้ผลในทางปฏิบัติยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้สารเสพติดของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ปัญหาสารเสพติดของนักศึกษาวิทยาลัย

เทคนิคพะเยา

3. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ปัญหาสารเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

- นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยาที่ศึกษา ในปี 2546 จำนวน 2,856 คน
- ผู้ปกครองนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยาที่ศึกษาในปี 2546 จำนวน 2,856 คน
- คณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำนวน 12 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

- กลุ่มนักศึกษาที่กำลังศึกษาในปี 2546 จำนวน 232 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยใช้ตารางการสุ่มของเครซีและมอร์แกน (R.V.Krejcie and D.W.Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95
- กลุ่มผู้ปกครองนักศึกษาที่กำลังศึกษาในปี 2546 จำนวน 232 คนโดยเลือกจากผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง กำหนดให้นักศึกษา 1 คนมีผู้ปกครอง 1 คน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ ญาติพี่น้องหรือผู้ที่นักศึกษาอาศัยอยู่ด้วยซึ่งเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบด้านการเงินและด้านต่างๆของนักศึกษา

ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้มีความรู้ในเรื่องยาเสพติดและมีส่วนได้ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจ แพทย์ และคณะกรรมการ

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกเป็นนักศึกษาและได้ลงทะเบียนเรียน ประจำปีการศึกษา 2546

กิจกรรม หมายถึง การปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา

ความต้องการ หมายถึง ความประสงค์ของผู้ปกครองที่คาดว่าจะได้รับการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของวิทยาลัยเทคนิคพะเยา

ระบบการป้องกันยาเสพติด หมายถึง รูปแบบหรือกิจกรรมที่มีกรอบปฏิบัติของตนเองอย่างมีวิธีการ มีระเบียบ โดยส่วนประกอบหรือปัจจัยต่างๆของระบบมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด หมายถึง พฤติกรรมทดลองใช้
เสพยา ติด ค้าหรือเคยติดและได้รับการบำบัดรักษายาเสพติดเรียบร้อยแล้ว

ยาเสพติด หมายถึง สารหรือยาที่เป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ หรือสาร
สังเคราะห์ ซึ่งเมื่อบุคคลใดเสพหรือรับเข้าสู่ทางร่างกายซ้ำ ๆ กันเป็นช่วงระยะ ๆ หรือนานติด
ต่อกันก็ตาม จะทำให้บุคคลนั้นตกอยู่ใต้อิทธิพลของสารนั้นทางด้านจิตใจรวมทั้งทางด้านร่าง
กาย ได้แก่ ฝิ่น เฮโรอีน กัญชา สารระเหย ยาบ้า ยาอี ยาเลิฟ เอ็คตาซี บุหรี่ เครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ เป็นต้น

คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
หมายถึง คณะทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งประกอบด้วยหัวหน้า
แผนกวิชาจำนวน 12 คน ถือเป็นตัวแทนของแผนกวิชานั้น ๆ

ประโยชน์ที่ได้รับ

✕ ทำให้ทราบถึงสภาพและปัญหาด้านการป้องกันการติดสารเสพติดของนักศึกษาและ
ความต้องการของผู้ปกครองในการแก้ปัญหายาเสพติด ตลอดจนแนวทางการป้องกันและแก้
ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา ทั้งนี้ครู อาจารย์และผู้ปกครองสามารถ
นำแนวทางการแก้ปัญหามาใช้สารเสพติดของนักศึกษาที่ได้ไปดำเนินงานป้องกันและแก้
ปัญหายาเสพติดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพและแนวทางการแก้ปัญหาการใช้สารเสพติดของ นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการใช้สารเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา และเพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ปัญหา สารเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา คณะผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าและได้ศึกษา แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. ทฤษฎีระบบ
2. แนวคิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. แนวทางการใช้กระบวนการแนะแนวเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน สถานศึกษา
4. นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ ปี 2545
5. ยุทธศาสตร์ 9 ประการ ของกระทรวงศึกษาธิการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน
6. นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายสุวิทย์ คุณกิตติ) ในการ ดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
7. ยุทธศาสตร์การปลูกฝังแผ่นดินและการป้องกันปัญหายาเสพติด
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีระบบ (System Approach)

ระบบ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รวมกันและต่างก็ทำหน้าที่ของตนอย่างมีระเบียบ โดย ส่วนประกอบของระบบมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (INNOTECH อ้างอิงจากหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2543 : 25)

วิธีการเชิงระบบหรือการทำงานเชิงระบบ (เจลิยว บุรีภักดี อ้างอิงจากหน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา 2543 : 25 - 26) หมายถึง การทำงานทุกขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบซึ่งส่ง ผลให้งานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การศึกษาปัญหา
2. การวิเคราะห์ทางเลือก
3. การเลือกทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ไข
4. การวางแผน/โครงการ/กิจกรรม

× 5.การดำเนินงานตามแผน/โครงการ/กิจกรรม

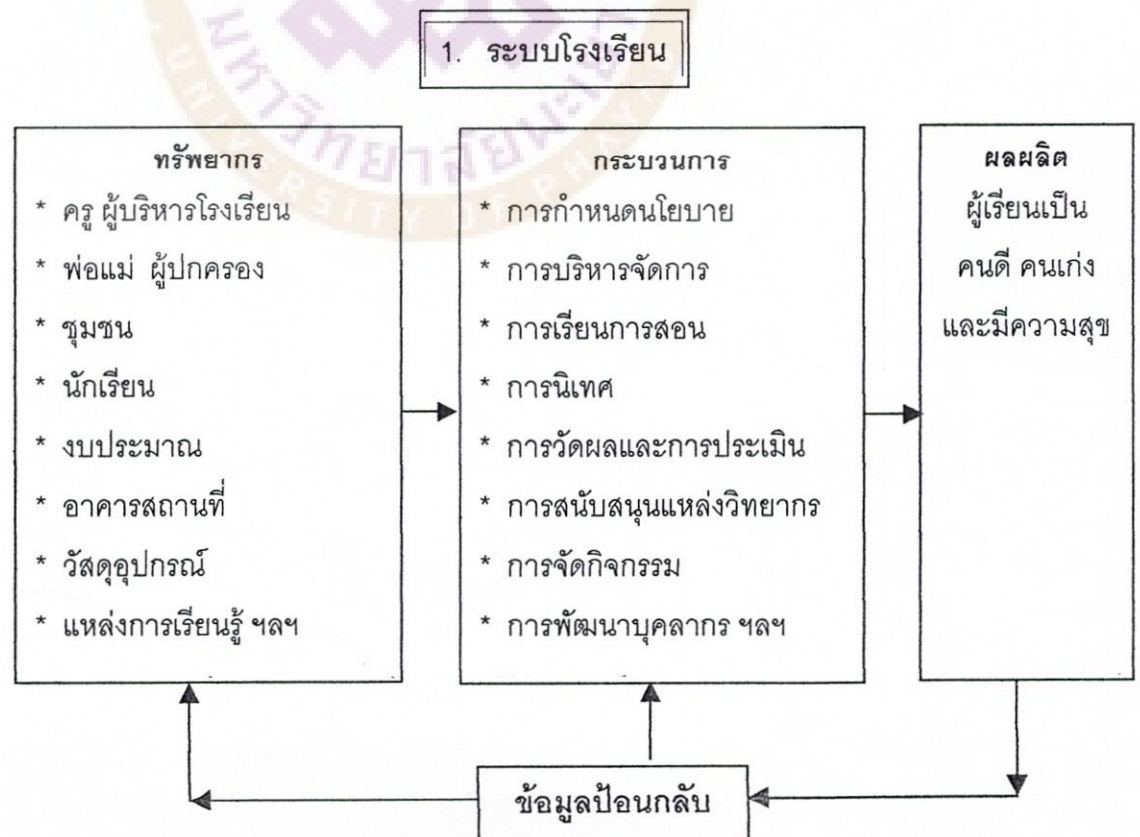
× 6.การทำกับ ดิตตาม ประเมิน

โครงสร้างของระบบ มีองค์ประกอบที่สำคัญ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2543 : 26 - 27) คือ

1.ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึงทรัพยากรที่ถูกป้อนเข้าสู่การดำเนินงานของระบบ

2.กระบวนการ (Process) หมายถึง วิธีดำเนินงานต่าง ๆ ที่ทำให้สิ่งที่ป้อนเข้าไปในระบบเกิดการเปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่ผลงานหรือผลผลิตของระบบ

3.ผลผลิต (Output) หมายถึง ผลที่ได้จากการดำเนินงานของระบบตัวอย่างของระบบ ได้แก่ ระบบโรงเรียน ประกอบด้วย ประการแรก ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ครู ผู้บริหารโรงเรียน นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ แหล่งการเรียนรู้ หลักสูตร เงิน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน ประการที่สอง กระบวนการ ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการ การเรียนการสอน การวัดผลและการประเมิน การจัดกิจกรรม การสนับสนุนแหล่งวิทยากร การมีส่วนร่วมของชุมชน ประการที่สาม ผลผลิต คือ ผลที่รัฐ ประชาชนและระบบโรงเรียนต้องการ นั่นก็คือ ผู้เรียนที่เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ดังแผนภาพโครงสร้างของระบบโรงเรียนดังต่อไปนี้

การนำแนวคิดเชิงระบบมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ระบบโรงเรียน จะช่วยให้การพิจารณาระบบโรงเรียนซึ่งประกอบขึ้นด้วยระบบย่อยหลายระบบมารวมกัน เช่น ระบบการบริหารจัดการ ระบบการเรียนการสอน ระบบการนิเทศและระบบย่อยอื่น ๆ ที่ประกอบกันขึ้นเป็นระบบโรงเรียน เกิดความชัดเจนขึ้นในขณะเดียวกันจะช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ของระบบย่อยในระบบใหญ่ รวมทั้งระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนชัดขึ้นด้วย เพราะระบบย่อยต่างมีส่วนสัมพันธ์โยงกันอยู่ภายใต้ระบบโรงเรียนการมองระบบย่อยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแบบองค์รวมมองปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในโรงเรียนโดยไม่คิดแยกส่วนเพราะปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับปัญหาอื่นอย่างแยกไม่ออก จะช่วยให้การพัฒนาระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตลอดจนการพัฒนาระบบโรงเรียนทั้งโรงเรียนเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2. แนวคิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าวและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียน

การดูแลช่วยเหลือ หมายถึง การส่งเสริม การป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีการใช้วิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติด (สถาบันสุขภาพจิตและเด็กและวัยรุ่น กรมสุขภาพจิต 2544 : 14 -40)

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีเทคนิค 5 ด้าน

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหายา
5. การส่งต่อ

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1. ความสำคัญ

ด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิต ที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้องซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดาโดยเฉพาะในการแก้ปัญหานักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด

2. ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน

ครูที่ปรึกษาควรมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนอย่างน้อย 3 ด้านใหญ่ ๆ คือ

- 1) ด้านความสามารถ แยกเป็น
  - 1.1 ด้านการเรียน
  - 1.2 ด้านความสามารถอื่น ๆ
- 2) ด้านสุขภาพ แยกเป็น
  - 2.1 ด้านร่างกาย
  - 2.2 ด้านจิตใจ - พฤติกรรม
- 3) ด้านครอบครัว แยกเป็น
  - 3.1 ด้านเศรษฐกิจ
  - 3.2 ด้านการคุ้มครองนักเรียน
- 4) ด้านอื่น ๆ ที่ครูพบเพิ่มเติมซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. วิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ครูที่ปรึกษาควรใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่ครอบคลุมทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพและด้านครอบครัวที่สำคัญ คือ

- 1) ระเบียบสละสม
- 2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)
- 3) วิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์นักเรียน การศึกษาจากแฟ้มสะสม ผลงานการเยี่ยมบ้าน การศึกษาข้อมูลจากแบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเอง ซึ่งจัดทำโดยกรมอนามัย เป็นต้น

การคัดกรองนักเรียน

1. ความสำคัญ

การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 3 กลุ่มคือ

1. กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ
  2. กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนต้องให้การป้องกันหรือช่วยเหลือปัญหาตามแต่กรณี
  3. กลุ่มช่วยเหลือ คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มช่วยเหลือ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหามาตามแต่กรณี
- การจัดกลุ่มนักเรียนนี้มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาก็ให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้นและมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหาก็เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้วความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญหาก็จะน้อยลง มีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน ผลการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรับรู้ได้ว่าตนถูกจัดกลุ่มอยู่ในกลุ่มเสี่ยง กลุ่มช่วยเหลือ ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติ โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้ (Sensitive) แม้ว่านักเรียนจะรู้ตัวดีว่าขณะนี้ตนมีพฤติกรรมอย่างไรหรือประสบกับปัญหาใดก็ตามและเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกด้วย ดังนั้นครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้หากครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อการช่วยเหลือนักเรียนก็ควรระมัดระวังสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกว่าบุตรหลานของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติแตกต่างจากเพื่อนนักเรียนอื่น ๆ ซึ่งอาจมีผลเสียนักเรียนในภายหลังได้

2. แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนนั้นให้อยู่ในดุลยพินิจของครูที่ปรึกษาและยึดถือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลักด้วย ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการประชุมครูเพื่อการพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันเพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกันเป็นที่ยอมรับของครูในโรงเรียน รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ว่าความรุนแรงหรือความถี่ของพฤติกรรมเท่าใดจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง กลุ่มช่วยเหลือ

การส่งเสริมนักเรียน

1. ความสำคัญ

การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง กลุ่มช่วยเหลือให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มช่วยเหลือและเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มช่วยเหลือกลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

2. วิธีการและเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมนักเรียน

การส่งเสริมนักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ

- 1) การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom)
- 2) การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting)

การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน

1. ความสำคัญ

ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่มีปัญหานั้นจำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความสนใจอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปะละเลย นักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมาก ในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

2. วิธีการและเครื่องมือเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา

การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนนั้นมีหลายเทคนิค วิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการ มี 2 ประการ คือ

- 1) การให้การปรึกษาเบื้องต้น
- 2) การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

การส่งลูกต่อนักเรียน

1. ความสำคัญ

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยครูที่ปรึกษาตามกระบวนการในข้อ 4 นั้น อาจมีบางกรณีที่มีปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไปเพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้เป็นที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเท่านั้น ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไขการส่งต่อ แบ่งเป็น 2 แบบ คือ

1. การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษา ส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง เป็นต้น

2. การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก

สำหรับการส่งต่อภายในหากส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองจะเป็นการแก้ไขปัญหายากต่อการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น ปัญหาเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก ปัญหาพฤติกรรมที่ซับซ้อนหรือรุนแรง เป็นต้น ครูที่รับผิดชอบต้องมีการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบและประสานการทำงานกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ แต่หากเกิดกรณียากต่อการช่วยเหลืออีกก็ต้องส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอกเช่นกัน

2. กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 1.1 ด้านความสามารถ - การเรียน - ความสามารถอื่น ๆ 1.2 ด้านสุขภาพ - ร่างกาย - จิตใจ - พฤติกรรม 1.3 ด้านครอบครัว - เศรษฐกิจ - การคุ้มครองนักเรียน 1.4 ด้านอื่น ๆ	ศึกษาข้อมูลจาก 1) ระเบียบสะสม 2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) หรือ 3) อื่น ๆ เช่น - แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) - การสัมภาษณ์นักเรียน - การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน - การเยี่ยมบ้านนักเรียน - ฯลฯ	1) ระเบียบสะสม 2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) หรือ 3) อื่น ๆ เช่น - แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) - แบบสัมภาษณ์นักเรียน - แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองและการเยี่ยมบ้านนักเรียน - แบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเอง - ฯลฯ
2. การคัดกรองนักเรียน 2.1 กลุ่มปกติ 2.2 กลุ่มเสี่ยง 2.3 กลุ่มช่วยเหลือ	วิเคราะห์ข้อมูลจาก 1) ระเบียบสะสม 2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) หรือ 3) แหล่งข้อมูลอื่น ๆ	1) เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน 2) แบบสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) แบบสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นห้องเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน (สำหรับนักเรียนทุกกลุ่ม)	จัดกิจกรรมต่อไปนี้ 1) กิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) 2) ประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) หรือ 3) กิจกรรมอื่นๆ ที่ครูพิจารณาว่าเหมาะสมในการส่งเสริมให้นักเรียนให้มีคุณภาพมากขึ้น	1) แนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูมของโรงเรียน 2) แนวทางการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนของโรงเรียน 3) แบบบันทึก/สรุปประเมินผลการดำเนินกิจกรรม - โฮมรูม - ประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน - อื่น ๆ

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
<p>4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา (จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับ นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีกลุ่มช่วย เหลือ)</p>	<p>1) ให้การปรึกษาเบื้องต้น 2) ประสานงานกับครู และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อการจัดกิจกรรมสำหรับการป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน</p> <p>2.1 กิจกรรมในห้องเรียน 2.2 กิจกรรมเสริมหลักสูตร 2.3 กิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อน(Buddy) 2.4 กิจกรรมซ่อมเสริม 2.5 กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง</p>	<p>1) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน 5 กิจกรรม 2) แบบบันทึกสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) แบบบันทึกรายงานผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p>
<p>5. ส่งต่อ 5.1 ส่งต่อภายใน 5.2 ส่งต่อภายนอก</p>	<p>1) บันทึกการส่งนักเรียนไปยังครูที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียนต่อไป เช่น ครูแนะแนว ฝ่ายปกครอง ครูพยาบาล เป็นต้นซึ่งเป็นการส่งต่อภายใน</p> <p>2)บันทึกการส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกโดยครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครอง</p>	<p>1) แบบบันทึกการส่งต่อของ โรงเรียน 2) แบบรายงานแจ้งผลการช่วยเหลือนักเรียน</p>

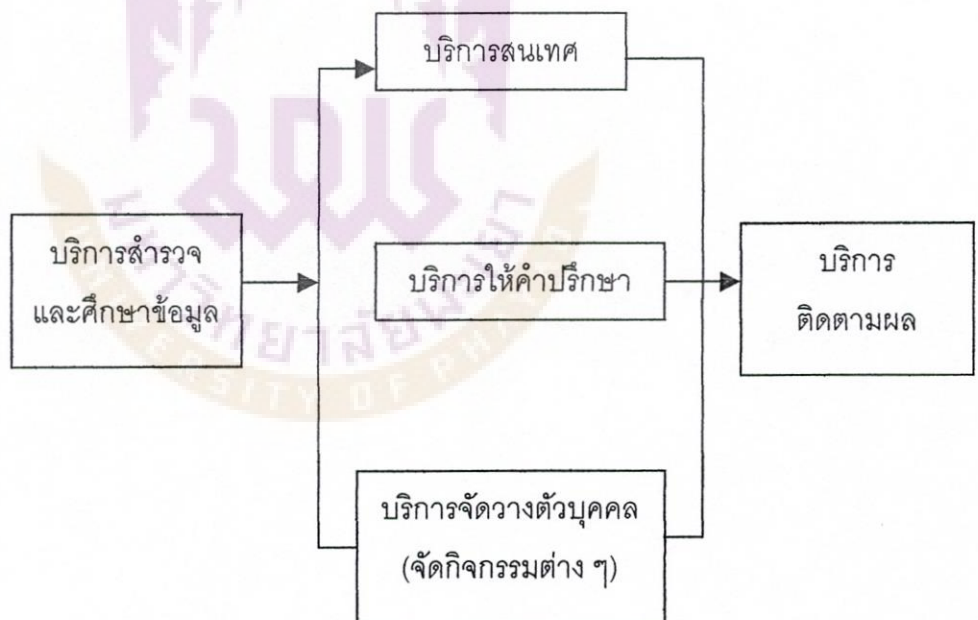
3. แนวทางการใช้กระบวนการแนะแนวเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา

ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป.: 36 -37) กล่าวถึงการแนะแนวว่าเป็นวิธีการช่วยให้บุคคลช่วยตนเองได้ เพื่อให้แต่ละคนรู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถคิดและตัดสินใจเลือกได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การใช้กระบวนการแนะแนวเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดสามารถทำได้ 3 ลักษณะ คือ

1. การป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับบุคคล
2. การแก้ไขปัญหต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
3. การส่งเสริมและพัฒนาบุคคล

กระบวนการแนะแนว เป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนต่อเนื่อง โดยมีขอบข่ายการจัดบริการ 5 บริการดังนี้

จากขอบข่ายการจัดบริการทั้ง 5 ดังกล่าว สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในกป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ดังนี้

1. การสำรวจและศึกษาข้อมูล เพื่อให้รู้จักสภาพแวดล้อมและข้อมูลเกี่ยวกับ

ตัวเด็ก

2. การให้ข้อเสนอแนะเป็นการให้ความรู้และข้อมูลที่ถูกต้อง แก่เด็กในเรื่องสารเสพติด เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาการใช้สารเสพติด

3. การให้คำปรึกษา เพื่อให้เด็กเข้าใจตนเองรู้วิธีแก้ปัญหาอย่างฉลาด และสามารถตัดสินใจด้วยตัวเองเมื่อประสบปัญหาสามารถแก้ปัญหาและปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

4. การจัดวางตัวบุคคล เป็นการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กได้รับการฝึกทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต

5. การติดตามผล คือ การติดตามผลการจัดบริการ 4 บริการข้างต้นว่าได้ผลเพียงใด ควรปรับปรุงแก้ไข และส่งเสริมในส่วนใดบ้าง

การใช้กระบวนการแนะแนวเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการจัดบริการ 6 บริการ ควรจะต้องคำนึงถึงปรัชญาของการแนะแนว ดังนี้

1. บุคคลแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกัน ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ สติปัญญา ตลอดจนความสนใจ ความสามารถ ความถนัด และทัศนคติ ฉะนั้นการจัดกิจกรรมควรมีความหลากหลาย

2. บุคคลเป็นทรัพยากรที่มีค่าและมีศักยภาพอยู่ในตัว ซึ่งศักยภาพดังกล่าวควรได้รับการพัฒนา

3. บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน การเปลี่ยนแปลงจะเป็นไปด้วยดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับปัจจัยและสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ

4. พฤติกรรมทุกอย่างของบุคคลย่อมมีสาเหตุ การแสดงออกของบุคคลย่อมเกิดจากตนเองและสิ่งแวดล้อมเป็นเหตุ

5. บุคคลย่อมมีศักดิ์ศรีและต้องการยอมรับซึ่งกันและกัน

6. ธรรมชาติของคนอยู่รวมกันเป็นสังคม จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ประสบผลสำเร็จ มีเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. มีการระดมพลังจากทุกฝ่ายทั้งในและนอกโรงเรียน

2. มีแผนงานและยุทธศาสตร์ที่ดี ต้องมีทั้งแผนงานที่ป้องกันและแก้ไขปัญหายา โดยคำนึงถึงสาเหตุเป็นหลัก

3. มีบุคลากรที่มีคุณภาพและตั้งใจจริง
4. มีการปฏิบัติงานที่ครบทุกขั้นตอนของบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ
5. มีการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน

4. นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาระบบสารสนเทศกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2545

1. สถานศึกษาต้องกำหนดให้ ครู อาจารย์ รับผิดชอบและดูแลนักเรียน นักศึกษาอย่างใกล้ชิดโดยกำหนดสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่าง ครู อาจารย์ต่อจำนวนนักเรียน นักศึกษาและครอบครัวของนักเรียน นักศึกษา
2. สถานศึกษาต้องประสานงานและขอความร่วมมือผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคมวิชาชีพตำรวจและทหารให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาระบบสารสนเทศในรูปแบบคณะกรรมการประจำสถานศึกษา
3. หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาต้องถือว่างานป้องกันและแก้ไขปัญหาระบบสารสนเทศมีความสำคัญยิ่ง และต้องกำหนดไว้ในแผนงานและกิจกรรมตลอดทั้งปี รวมทั้งต้องให้ความรู้ ความเข้าใจถึงโทษและพิษภัยของสารสนเทศกับนักเรียน นักศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
4. ให้สถานศึกษาถือว่า นักเรียน นักศึกษาที่ติดยาเสพติดเป็นเสมือนผู้ป่วย จะต้องไม่ปล่อยออกต้องให้ความช่วยเหลือ ดูแลและส่งไปบำบัดรักษา กรณีที่นักเรียน นักศึกษาได้รับการบำบัดรักษาแล้ว หากมีความประสงค์ไม่กลับมาเรียนในสถานศึกษาเดิมให้สถานศึกษาจัดหาสถานศึกษาใหม่ให้ โดยสถานศึกษาใหม่ต้องให้ความร่วมมือกับนักเรียน นักศึกษาและไม่ทอดทิ้งนักเรียน นักศึกษาเหล่านี้
5. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ทุกคน ต้องมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาระบบสารสนเทศอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายให้ลดจำนวนผู้ติดยาเสพติดในสถานศึกษาและให้ปลอดยาเสพติดภายในปีการศึกษา 2544
6. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา หากพบข้อมูลหรือเบาะแสที่เกี่ยวข้อง กับสารสนเทศในสถานศึกษา ต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับทราบทันที จนถึงกรมต้นสังกัดเพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการแก้ไข
7. ให้หน่วยงานทางการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินการลงโทษตามขั้นตอนของวินัยและกฎหมายอย่างเด็ดขาดทันทีที่พบว่าครู อาจารย์และบุคลากรในหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษามีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศและกรณีที่ทำให้ความผิด

อย่างชัดเจนหรือถูกจับกุมดำเนินคดีให้ดำเนินการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนและหากผู้บริหารขาดความเอาใจใส่และรับผิดชอบ ผู้บริหารจะต้องได้รับการลงโทษ

8. ครู อาจารย์ บุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาที่มีผลงานและได้ดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดอย่างจริงจังจนสำเร็จตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและตามโครงการโรงเรียนสีขาวจะได้รับการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ

9. หน่วยงานในระดับกรมต้องให้ความสำคัญในการควบคุม กำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดอย่างใกล้ชิดและจริงจัง

10. ให้กรมและหน่วยงานทางการศึกษาดำเนินการตรวจสอบและติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดของสถานศึกษา อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และรายงานผลให้คณะกรรมการ ป.ป.ส. คตช. ทราบ

5. ยุทธศาสตร์ 9 ประการของกระทรวงศึกษาธิการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนปี 2545

กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่าปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษานั้นเป็นปัญหา "พหุติกรรมกลุ่ม" เด็กและเยาวชนใช้สารเสพติดชนิดต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ตนกับคนที่รักชอบได้ร่วมกันทำกิจกรรมที่ตนชอบ หรือเป็นเครื่องมือในการรวมกลุ่มเพื่อให้ตนมีโอกาสแสดงออกซึ่งความเก่งกล้าสามารถหรือล้างปมด้อยในใจตน

แรงจูงใจหลักของการใช้ยาเสพติดของนักเรียน นักศึกษาจึงอยู่ที่ความต้องการทางสังคมจิตวิทยาของวัยรุ่นที่ต้องการทำกิจกรรมกลุ่มที่ตนชอบร่วมกับเพื่อนที่ตนรัก เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และความพึงพอใจจากการได้แสดงออกในสิ่งที่ตนคิดว่าดีที่สุดในตัวตนเอง

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มอบหมายให้สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนปิดกั้นโอกาสการใช้ยาเสพติดของเยาวชนทุกวิถีทาง โดยเน้นการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทางเลือกการส่งเสริมความสามารถพิเศษ การหล่อหลอมบุคลิกภาพพึ่งตนเองและการฝึกฝน อบรมทักษะชีวิตเพื่อการรู้จักคิดใคร่ครวญ แยกแยะ ผิดชอบชั่วดีและฝึกฝนวินัยในตนเองเพื่อรู้จักยับยั้งชั่งใจ ตามยุทธศาสตร์ 9 ประการ ดังนี้

1. จัดโครงการ "ครอบครัวเข้มแข็ง - โรงเรียนอบอุ่น" เพื่อเชื่อมและหลอมรวมพลังระหว่างบ้านและโรงเรียนให้เป็นที่พึ่งแก่เด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง

2. นำศาสนธรรมสู่เด็กและเยาวชนเพื่อเป็นหลักในการดำรงชีวิตด้วยความร่วมมือระหว่างสถาบันทางศาสนาและโรงเรียน

3. สร้างเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่ดีและเคารพในประโยชน์สาธารณะเหนือประโยชน์ส่วนตน ด้วยการเข้าร่วมในกิจกรรมตามหลักสูตรและแนวทางของลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์และการฝึกตามหลักสูตรของนักศึกษาวิชาทหาร

4. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย เพื่อพัฒนาสุขภาพกายและใจ เสริมสร้างวินัยในตนเองและสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม

5. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เล่นดนตรี เพื่อกล่อมเกลาจิตใจและเสริมสร้างสุนทรียภาพ

6. ส่งเสริมกิจกรรมด้านศิลปะ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้ค้นพบความสามารถของตนเอง มีช่องทางในการแสดงออกและสื่อสารที่หลากหลายและสร้างเสริมความคิดสร้างสรรค์ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับโลกแห่งอนาคต

7. ให้ความสำคัญแก่การเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทยเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความภาคภูมิใจ และผูกพันต่อรากฐานทางวัฒนธรรมและสามารถเผชิญความเปลี่ยนแปลงด้วยความมั่นคงและรู้เท่าทัน

8. ถือเป็นหน้าที่สำคัญที่โรงเรียนจะต้องจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ความรู้เสริมสร้างจิตสำนึกทักษะชีวิต และภูมิด้านทานต่อยาเสพติดและอบายมุข และจัดระบบดูแลนักเรียนทุกคนให้ทั่วถึง โดยสร้างเครือข่ายแนะแนวภายในโรงเรียน

9. วางแนวทางที่จะร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อบำบัดรักษา และฟื้นฟูเด็กและเยาวชนผู้หลงติดยาเสพติด

6. นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายสุวิทย์ คุณกิตติ) ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา

เนื่องจากปัญหาเสพติดในประเทศไทยระบาดรุนแรงและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาต้องดำเนินงานอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง จึงมีนโยบายในการบริหารจัดการงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ดังนี้

1. ใช้นโยบายเชิงรุกในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

1.1 กำหนดพื้นที่รุนแรงที่เป็นพื้นที่เสี่ยงต้องกำกับติดตามอย่างใกล้ชิดระยะ

แรก (21 จังหวัด) ได้แก่

ภาคกลางและภาคตะวันออก (6 จังหวัด) ได้แก่ กรุงเทพมหานคร
สมุทรปราการ ระยอง ราชบุรี ลพบุรี และสระบุรี

ภาคเหนือ (6 จังหวัด) ได้แก่ เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร สุโขทัย พิษณุโลก
เชียงใหม่ และเชียงราย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (5 จังหวัด) ได้แก่ ชัยภูมิ บุรีรัมย์ นครพนม
มุกดาหาร และหนองคาย

ภาคใต้ (4 จังหวัด) ได้แก่ สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต สงขลา และปัตตานี

1.2 กำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้ชัดเจน โดยเน้นนักเรียน อายุ 12 ปี ถึง 20 ปี ในระดับมัธยมศึกษาอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

1.3 รัฐมนตรี ผู้บริหารระดับสูงและผู้ตรวจราชการจะออกตรวจเยี่ยมและกำกับติดตามการแก้ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา พื้นที่ทำดีจะยกย่องชมเชย พื้นที่ซึ่งไม่มีประสิทธิภาพในการทำงานและจะรับฟังและหาทางแก้ไข

1.4 ใช้กลไกในการบริหารงานโดยจะใช้สัมฤทธิ์ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขยาเสพติดเป็นเกณฑ์ในการประกอบการพิจารณาความดีความชอบการเลื่อนตำแหน่งและการโอนย้ายของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา

2. เป้าหมายเชิงรุกในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

2.1 จำนวนนักเรียนกลุ่มบริสุทธิ์จะรักษาไว้ที่ร้อยละ 97 หรือ 4.49 ล้านคน ของจำนวนทั้งหมดซึ่งประกอบด้วยมัธยมศึกษาตอนต้น 2.4 ล้านคน มัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ 1.05 ล้านคน ประกาศนียบัตรวิชาชีพ 0.78 ล้านคน อุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี 0.4 ล้านคน รวมจำนวน 4.63 ล้านคน

2.2 จะลดจำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้เหลือไม่เกินร้อยละ 3 ของจำนวนนักเรียนอายุ 12 -20 ปี (จำนวนไม่เกิน 114,000 คน)

2.3 ในแต่ละสถานศึกษาให้ลดเป้าหมายผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดไม่เกินร้อยละ 3 ของจำนวนนักเรียน นักศึกษาทั้งหมด

2.4 นักเรียนนักศึกษาที่ติดยาต้องส่งบำบัดทุกรายภายใน 6 เดือน โดยส่งบำบัดที่โรงพยาบาลและเข้าค่ายทหารรวมทั้งมีระบบดูแลติดตามผู้ผ่านการบำบัด (จำนวน 13,442 ราย)

2.5 นักเรียนที่ตั้งใจค้ายาหรือร่วมกันค้าในลักษณะกึ่งอาชีพให้สถานศึกษา ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจแก้ปัญหาเพื่อตัดวงจรการแพร่ระบาดของยาเสพติด ภายใน 3 เดือน (จำนวนเป้าหมาย 2,473 คน)

2.6 สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ายาเสพติด ให้ส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการทางกฎหมายอย่างเฉียบขาด ให้หัวหน้าสถานศึกษา แจ้งรายชื่อครูและบุคลากรที่ส่งสัยจะค้ายาโดยส่งหลักฐานและแจ้ง สำนักงาน ป.ป.ส. หรือ สถานีตำรวจ หากปกปิดหรือละเลยจนมีหน่วยงานอื่นแจ้งสำนักงาน ป.ป.ส. หรือตำรวจหัวหน้าสถานศึกษาต้องรับผิดชอบ

3. กระทรวงศึกษาธิการเน้นกลยุทธ์การป้องกันและกลยุทธ์การลดจำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีให้เกินร้อยละ 3 ของแต่ละสถานศึกษา โดยใช้กิจกรรมค่ายในช่วงปิดภาคเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนนักเรียน นักศึกษาทั้งหมด (จำนวนนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย 502,000 คน จากนักเรียนทั้งหมด 4.63 ล้านคน) ดังนั้นสถานศึกษาทุกแห่งต้องเข้าร่วมกิจกรรมค่ายโดยจัดได้หลากหลายรูปแบบ ได้แก่

3.1 ค่ายยุวชนต่อต้านยาเสพติด ซึ่งใช้ค่ายทหารในการดำเนินงานในกลุ่มบริษัทและแกนนำจำนวน 20,000 คน และให้นักเรียน 1 คน ไปขยายผลสร้างภูมิคุ้มกันให้เพื่อนอีก 10 คน รวมเป็นจำนวนกลุ่มเป้าหมาย 20,000 คน

3.2 ค่ายต้นกล้าสำหรับนักเรียนที่ติดยาเสพติดจำนวน 2,000 คน ซึ่งร่วมมือกับค่ายทหารในการฝึกเข้ม

3.3 ค่ายลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาด ซึ่งสอดแทรกเรื่องการจัดระเบียบวินัย การแก้ปัญหา ยาเสพติด จำนวน 10,000 คน และให้นักเรียน 1 คน ไปขยายผลสร้างภูมิคุ้มกันให้เพื่อนอีก 10 คน รวมเป็นกลุ่มเป้าหมาย 100,000 คน

3.4 ค่ายในลักษณะอื่น ๆ เช่น ค่ายพุทธธรรม ค่ายปียมิตร ค่ายวิชาการ โดยให้สอดแทรก ระบบป้องกันยาเสพติดไว้ด้วยจำนวน 20,000 คน และให้เพื่อนนักเรียน 1 คน ไปขยายผลสร้างภูมิคุ้มกันให้เพื่อนอีก 10 คน รวมเป็น 200,000 คนใช้กลไกการสร้างเครือข่ายร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงสาธารณสุข และชุมชนเพื่อรวมพลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติดและการจัดระเบียบสังคมโดยจะมีการตรวจสอบสารเสพติดในปัสสาวะสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่ซึ่งมีการระบาดของยาเสพติดอย่างรุนแรงใช้ระบบการช่วยเหลือนักเรียนเป็นกลยุทธ์หลัก ซึ่งจะช่วยคัดกรองเด็กที่มีปัญหาและให้ผู้ปกครองเข้ามาช่วยสอดส่องดูแลนักเรียน เช่น โครงการศิษย์ลูก เพื่อนรัก

เพื่อน ในการดำเนินงานแก้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา และขอความร่วมมือเครือข่ายองค์กรผู้ปกครองและนักสังคมสงเคราะห์เข้ามาเป็นอาสาสมัครรับแจ้งเบาะแสรับเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับยาเสพติดและการปฏิรูปการศึกษา โดยใช้สายด่วนการศึกษาหมายเลขโทรศัพท์ 1579 ของศูนย์พิทักษ์และช่วยเหลือเด็กและครอบครัวทางการศึกษา และหมายเลข 0-2280-6219, 0-2281-1480 สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ประสานงาน

ยุทธศาสตร์การปลูกฝังแผ่นดินและการป้องกัน

ตามคำสั่ง สำนักราชมนตรี ที่ 119/2544 เพื่อกระตุ้นและปลูกจิตสำนึกของคนในชาติมีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติด ตลอดจนมีความมุ่งมั่นที่จะร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหานี้

การดำเนินงานประกอบด้วยแนวทางสำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1) การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหาเสพติด ซึ่งเป็นภัยคุกคามร้ายแรงต่อคนไทย สังคมไทยและความมั่นคงของชาติ รวมทั้งกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ในทุกรูปแบบโดย

- รณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ เป็นต้น
- พัฒนารูปแบบและเนื้อหาการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ โดยไม่ก่อให้เกิดการกระตุ้น ยุยง หรือทำทาบให้เด็ก และเยาวชนเข้าไปลองใช้ยาเสพติด
- สร้างความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจความต้องการของเด็กและเยาวชนตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและรู้จักวิธีที่จะหาทางป้องกันให้เด็ก
- บรรจุและสอดแทรกนโยบาย เนื้อหาสาระ ประเด็นปัญหาและแนวทางการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในการประชุมสัมมนาหรือฝึกอบรมในทุกระดับ

2) การเสริมสร้างความเข้มแข็งและพลังทางสังคม เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือของภาคีต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ สื่อมวลชนและประชาชน ตั้งแต่ระดับชุมชนถึงระดับชาติ โดย

- สนับสนุนการพัฒนาทีมงานและหรือทีมวิทยากรที่จะเข้าไปกระตุ้น ให้

ความรู้ ความเข้าใจประชาชน ชุมชนและกลุ่มพลังมวลชนต่าง ๆ

- สร้างเวทีประชาคมทั้งในชุมชน สถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไขรวมทั้งเป็นการค้นหาแกนนำ โดยธรรมชาติและพัฒนาศักยภาพแกนนำให้ตระหนักและเข้าในวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

- ค้นหาและสนับสนุนชุมชน สถานศึกษา สถานประกอบการที่ ประสบการณ์แก้ไขปัญหายาเสพติดจนประสบความสำเร็จ ให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เพื่อ ขยายเป็นเครือข่ายในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกัน

- สนับสนุนให้เกิดกระแสความเคลื่อนไหว ของประชาคมที่ต่อต้านยาเสพติดทั้งในรูปของกลุ่มมวลชน อาสาสมัครพัฒนาสังคมและองค์กรเครือข่ายต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความตื่นตัว และสำนึกต่อการร่วมมือในการแก้ปัญหาโดยพลังประชาชนในวง กว้าง เช่น การเฝ้าระวังการแพร่ระบาดในชุมชน การติดตามผู้เสพที่ผ่านการบำบัดรักษาแล้ว และการทำหรือให้ข้อมูลยาเสพติดในชุมชน เป็นต้น

- เปิดโอกาสและสนับสนุนให้องค์กรเอกชน องค์กรเครือข่ายประชาชน มีขีดความสามารถในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายใต้การกำกับดูแล และอุดหนุนจากภาครัฐ ควบคู่ไปกับการสร้างกลไกประสานงานระหว่างภาครัฐกับองค์กรภาค เอกชนองค์กรเครือข่ายประชาชน

- สนับสนุนการจัดตั้งและขยาย "กองทุนฯ" หรือมูลนิธิต่าง ๆ ในด้าน การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดทั้งในระดับชาติ และระดับพื้นที่

3) การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและการเฝ้าระวัง เพื่อป้องกันกลุ่มเด็กและ เยาวชนที่ยังไม่เคยใช้ยาเสพติดมิให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดย

- ปรับหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้เกิดการคิดวิเคราะห์อย่าง มีเหตุผล ควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษา และชุมชนที่เปิดโอกาสให้ เด็กเลือกได้ โดยเฉพาะกิจกรรมด้านส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและด้านท้าทายความสามารถ ในเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งการสร้างทักษะชีวิตในการลดละหรือปฏิเสธการใช้สารเสพติดทุกชนิด

- จัดให้มีระบบหรือกลไกการเฝ้าระวังและป้องกันกลุ่มเด็กเยาวชนที่ไม่เคย ใช้สารเสพติด เช่น ให้ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นคอยสอดส่องดูแลพฤติกรรม และให้คำ ปรึกษาเด็กนักเรียนอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงเพื่อที่จะหาทางป้องกันปัญหาได้อย่าง

ทันเหตุการณ์และเหมาะสมภายใต้ความร่วมมือจากเด็กและเยาวชนครอบครัวชุมชน สถานศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ

- คัดกรองเด็กและเยาวชนที่ถูกหลอกหลวง หรือที่ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการจำหน่ายยาเสพติด
- สนับสนุนกิจกรรมที่ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เหมาะสมกับเพศ วัย และฐานะ ซึ่งจะนำไปสู่การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและสายสัมพันธ์ที่ีระหว่างเด็กและเยาวชน ครอบครัวและชุมชน เช่น การแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติดและกิจกรรมทางเลือกอื่น ๆ เป็นต้น
- สนับสนุนให้เด็กนักเรียน นักศึกษามีโอกาสได้ศึกษาวิชาทหาร (ร.ด.) เพิ่มขึ้น เพื่อช่วยเสริมสร้างระเบียบ วินัย และความรับผิดชอบต่อสังคม
- ปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ให้สะอาด ร่มรื่น เป็นระเบียบ ห้องน้ำที่มีสภาพเหมาะสม ปราศจากมูมอับ มีรั้วและอยู่ใกล้ครูโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
- จัดระบบดูแลเฝ้าระวังพื้นที่ชุมชน ที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาเสพติด โดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับชุมชน เช่นงานมวลชนสัมพันธ์ เป็นต้น

4) การลดปัญหาเงื่อนไขการก่อปัญหาและแพร่ระบาดของยาเสพติด เพื่อสกัดกั้นปัจจัยเสี่ยงที่อาจนำไปสู่ปัญหาเสพติด โดย

- กำหนดพื้นที่ ควบคุมและตรวจสอบแหล่งอบายมุข แหล่งเริงรมย์และสถานบริการต่าง ๆ รวมทั้งหอพัก นักเรียน นักศึกษาอย่างเข้มงวดและสม่ำเสมอ โดยอาศัยความร่วมมือจากชุมชน สถาบันการศึกษา และสื่อมวลชนต่าง ๆ ทั้งนี้ควรหาวิธีที่หลากหลายและเหมาะสม
- ปรับปรุงกลไกการควบคุมตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มคนต่างด้าวหรือองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการลำเลียงและค้ายาเสพติด

งานวิจัยเกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ประไพศรี ชอนกลิ่นและคณะ (อ้างอิงจากศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป. 22 - 23) ได้ศึกษาการป้องกันและควบคุมการใช้สารเสพติดของนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในโรงเรียนมัธยมศึกษา 6 แห่ง จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2530 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 เป็นนักเรียนที่มี

พฤติกรรมที่เป็นปัญหา 42 คน แยกเป็นนักเรียนที่ใช้สารเสพติด 23 คน นักเรียนที่มีปัญหา
มากหรือแนวโน้มว่าจะใช้สารเสพติด 19 คน

กิจกรรมป้องกัน ได้แก่ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและรายบุคคล การเสริมสร้าง
ความรู้ เรื่องโทษและพิษภัยของสารระเหย การสอนซ่อมเสริมวิชาที่เรียนไม่ดี การสอนแบบกลุ่ม
สัมพันธ์

กิจกรรมด้านการควบคุม ได้แก่ การตรวจสุขภาพ การ X-ray ทรวงอก การ
ทดสอบทางด้านจิตวิทยา การเยี่ยมนักเรียนที่โรงเรียน และที่บ้าน การนัดนักเรียนมาที่คลินิก
แนะแนว

กิจกรรมที่จัดให้บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ได้แก่ การให้คำปรึกษาเป็นราย
บุคคล การเสริมสร้างความรู้เรื่องโทษและพิษภัยของสารระเหย การเยี่ยมบ้านและสถานที่
ทำงาน การนัดให้มาที่คลินิกแนะแนว ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมที่เป็นปัญหาลดลง พฤติกรรมที่ลดลงมากที่สุด คือ การเสพยา
ระเหย รองลงมา ได้แก่ การเล่นการพนัน การก่อการทะเลาะวิวาท การดื่มสุรา เบียร์
2. พฤติกรรมที่มีชีวิตที่เป็นสุขในปัจจุบัน การเป็นตัวของตัวเอง การนับถือ
ตนเอง การมองโลกในแง่ดี การไม่ยึดถือความเป็นปฏิบัติ และความสามารถในการสร้าง
ความใกล้ชิดกับผู้อื่นพัฒนาดีขึ้น
3. ค่านิยมของการบรรลุภาวะแห่งตน การมีความยืดหยุ่นในตนเอง และ
ความไวต่อความรู้สึกของตนเองไม่พัฒนาขึ้น

กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา (อ้างอิงจากศูนย์แนะแนวการศึกษาและ
อาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป. : 23 - 24) ได้สรุปงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหา
ยาบ้าในสถานศึกษา ซึ่งบริษัทศูนย์วิจัยกสิกรไทยจำกัดเป็นผู้ทำวิจัยไว้เพื่อจะเป็นข้อมูลให้กับผู้
บริหารการศึกษาว่าปัญหายาบ้าในสถานศึกษานี้เป็นอย่างไร วิจัยนี้จะเก็บข้อมูลจาก 3 ส่วน
คือ ส่วนของกลุ่มอาจารย์ กลุ่มนักเรียนและกลุ่มผู้ปกครองจากตัวเลขที่มาประมวลทั้งหมดนี้จะ
ได้รู้ว่าสาเหตุส่วนใหญ่เป็นอย่างไร และนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลนั้นทำอย่างไร ตัว
เลขกลุ่มตัวอย่างจำนวน 610 คน จากกลุ่มผู้ปกครอง และจากโรงเรียน 66 แห่ง เมื่อเดือน
กุมภาพันธ์ 2540 พบว่าอาจารย์ร้อยละ 59.9 เป็นอาจารย์ในโรงเรียนสายสามัญ ร้อยละ
40.1 เป็นอาจารย์จากโรงเรียนสายอาชีวะ ข้อมูลที่สรุปออกมาโดยภาพรวมมีความเห็นว่าร้อย
ละ 64.1 นักเรียนในโรงเรียนเสพยาบ้า ความเห็นของกลุ่มอาจารย์อีกส่วนหนึ่งร้อยละ 35.9
บอกว่าไม่มีปัญหาเสพยาบ้าในสถานศึกษา สาเหตุร่วมมือคือความอยากลองเพราะวัย

รุ่นขาดความตระหนักว่าของทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในโลกนี้มีทั้งลองได้และลองไม่ได้ ความอยากลองของกลุ่มนักเรียนที่มาเสพยาบ้านี้ข้อสรุปจากผลการวิจัยนี้มักเป็นเด็กที่ไม่ตั้งใจเรียน ส่วนการซื้อยาบ้าจะซื้อมาจากเพื่อน ซึ่งร้อยละ 37.6 ซื้อมาจากนอกโรงเรียน มีจำนวนน้อยที่ซื้อในโรงเรียน ร้อยละ 12.6 มีความเห็นตรงกันว่าการแก้ปัญหายาบ้าในสถานศึกษานั้นควรเริ่มต้นที่ครอบครัว กลุ่มนักเรียนให้ความเห็นเกี่ยวกับการติดยาบ้าดังนี้

นักเรียนร้อยละ 68.2 ชี้ว่าเคยติดยาบ้าโดยมีสาเหตุสำคัญตรงกับกลุ่มของอาจารย์คือนักเรียนไม่ตั้งใจเรียน รองลงมาคือการซื้อจากเพื่อน การซื้อยาบ้าก็ซื้อมาจากนอกโรงเรียน การแก้ปัญหาที่มีความเห็นตรงกันว่าจะเริ่มที่ครอบครัวเป็นอันดับแรก รองลงมาคือกลุ่มเพื่อนและต่อมาคือสถานศึกษา ในส่วนของกลุ่มผู้ปกครองผลการสำรวจพบว่าในโรงเรียนมีการเสพยาบ้าร้อยละ 62.5 สาเหตุของการเสพยาบ้าในสถานศึกษานั้นเกิดจากปัญหาของความอยากลองเป็นสำคัญ ผู้ปกครองร้อยละ 54.6 ยังไม่เกิดความกังวลใจเกี่ยวกับปัญหา ยาบ้าในสถานศึกษา โดยบอกว่าได้ดูแลลูกอย่างใกล้ชิดจึงไม่กังวลปัญหาในจุดนี้ ผู้ปกครองยังให้ความเห็นว่าการแก้ปัญหายาบ้าในสถานศึกษาจะเป็นจุดหนึ่งที่สกัดกั้นปัญหานี้ด้วย

สรุปเบื้องต้นว่าปัญหา ยาบ้าในสถานศึกษาประเด็นสำคัญควรเริ่มต้นพิจารณาจากปัญหาครอบครัวเพราะปัญหาครอบครัวมีภาวะก่อให้เกิดกลุ่มเสี่ยงในเยาวชนในสถานศึกษาหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (อ้างอิงจากหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2543 : 16) ได้วิจัยสำรวจสภาพปัญหาการใช้ยาในทางที่ผิดของนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2539 โดยสำรวจกลุ่มตัวอย่างจากทั่วประเทศ จำนวน 15,306 คน ประกอบด้วย นักเรียนมัธยมศึกษา 53 โรงเรียน 15,306 คน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง 45 คน แพทย์และพยาบาล 23 คน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ 23 คน ผลการศึกษาพบว่า (1) จากจำนวนตัวอย่างที่ศึกษา 11 ตัวอย่าง พบว่านักเรียนมีการใช้ทุกตัวยาเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ สุรา บุหรี่ สารระเหย ยาบ้า กัญชา (2) นักเรียนชายใช้ยาในทางที่ผิดมากกว่านักเรียนหญิงในทุกตัวยา(3) ผู้ป่วยที่เข้ารับการบำบัดรักษามากที่สุดคือ เฮโรอีน รองลงมาคือ สุรา ส่วนกิจกรรมหรือโครงการป้องกันการเข้ายาในทางที่ผิดในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจัดทำ ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. การให้ข่าวสาร (Information)
2. การให้การศึกษาที่เน้นการพัฒนาด้านจิตใจ (Affective Education)
3. การจัดกิจกรรมทางเลือก (Alternatives)
4. การสอดแทรก (Intervention)

5. โครงการอบรมนักเรียนเพื่อนเตือนเพื่อน
6. โครงการวิทยากรบรรยายเรื่องยาเสพติด
7. โครงการจัดบอร์ดเผยแพร่ความรู้

ส่วนข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ ควรจัดตั้งผู้รับผิดชอบ ศึกษาลักษณะและแนวโน้มของปัญหาการใช้จ่ายในทางที่ผิดของนักเรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาและควรสร้างระบบเครือข่ายแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสาร รูปแบบ วิธีการและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับปัญหาการใช้จ่ายในทางที่ผิด เพื่อพัฒนาความสามารถและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง นอกจากนี้ในการดำเนินงานป้องกันปัญหาการใช้จ่ายในทางที่ผิดควรใช้วิธีการทางการศึกษา (Preventive Education) โดยการจัดกิจกรรมป้องกันอย่างหลากหลาย เน้นบรรยากาศของความไว้วางใจ และความเป็นมิตรระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียนให้มากและควรศึกษาปัญหาการใช้จ่ายในทางที่ผิดของนักเรียนอย่างต่อเนื่องเป็นระยะทุก 2 - 3 ปี

กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างอิงจากหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2543 : 17-18) ได้วิจัยประเมินผลการดำเนินโครงการโรงเรียนสีขาวปีการศึกษา 2541 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อม ปัจจัย กระบวนการและผลผลิตของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสีขาวของหน่วยงานแต่ละสังกัดเพื่อเปรียบเทียบผลและความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ รวมทั้งเพื่อศึกษารูปแบบและวิธีดำเนินงานโครงการโรงเรียนสีขาวของสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ การวิจัยนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ นักเรียน และผู้นำชุมชน รวม 11,355 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน T - test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า (1) การดำเนินงานโครงการโรงเรียนสีขาวของสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการโดยรวมและรอบด้าน คือด้านสภาพแวดล้อมปัจจัย กระบวนการและผลผลิตอยู่ในระดับมาก (2) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับผู้รับผิดชอบโครงการเกี่ยวกับการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน แต่แตกต่างกับความคิดเห็นของนักเรียนและผู้นำชุมชน (รูปแบบของการดำเนินงานที่ประสบผลสำเร็จ คือรูปแบบการดำเนินงานที่เด่นชัดโดยเน้นผลที่เกิดกับผู้เรียนใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับในการวางแผนดำเนินงานและจัดกิจกรรมเสริมมีการประสานความร่วมมือและระดมสรรพกำลังจากหน่วยงานภาครัฐและภาค

เอกชนการประเมินเป็นระยะ ๆ เพื่อเสนอต่อต้านสังกัด รวมทั้งมี การนิเทศก์กำกับ ดูแลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

จิรพันธ์ ไตรทิพจรัส (อ้างอิงจากหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2543 : 23 - 24) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องโครงสร้างทางสังคมของโรงเรียนกับการแพร่ระบาดของยาบ้า : ศึกษากรณีโรงเรียนมัธยมศึกษาบางงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทำความเข้าใจโครงสร้างทางสังคมของโรงเรียนกับปรากฏการณ์การแพร่ระบาดของยาบ้า โดยศึกษาเพื่อหาคำอธิบายว่า การจัดระเบียบทางสังคมของโรงเรียนมีความเกี่ยวข้องกับการแพร่ระบาดอย่างไร เครื่องมือการแพร่ระบาดมีแบบแผนอย่างไรและมีเงื่อนไขอะไรที่เป็นตัวกำหนดการแพร่ระบาดของยาบ้าในโรงเรียน การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและเลือกหน่วยตัวอย่างแบบเจาะจงคือโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดใกล้กรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ในพื้นที่ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ส. รายงานไว้ว่ามีการแพร่ระบาดของยาบ้ามาก เป็นพื้นที่สำคัญซึ่งกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายทำการลักลอบผลิตและจำหน่ายยาบ้า และอยู่ในจังหวัดที่มักถูกฝ่ายปราบปรามจับกุมอยู่เสมอ เทคนิคหลักที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ การสังเกตและการสัมภาษณ์ระดับลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ 4 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนที่ใช้ยาบ้า 18 คน กลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช้ยาบ้า 11 คน ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ 22 คน รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งในและนอกโรงเรียน จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น 66 คน ผลการวิจัยพบว่าโครงสร้างทางสังคมซึ่งในที่นี้หมายถึงการจัดระเบียบทางสังคม คือการจัดระเบียบบรรทัดฐานและการจัดระเบียบความแตกต่างของโรงเรียนมีผลต่อระบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครูเป็นระบบความสัมพันธ์แนวตั้ง เป็นแบบสั่งการ ครูทำงานเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครูเป็นระบบความสัมพันธ์แนวตั้งเป็นแบบสั่งการ ครูทำงานเฉพาะหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพิกเฉยต่อปัญหายาบ้าและปัญหาอื่น ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจเผด็จการเบ็ดเสร็จโดยปราศจากการตรวจสอบ การควบคุมทางสังคมที่ครูมีต่อนักเรียนเป็นการควบคุมบังคับจากภายนอกความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครูเป็นระบบความสัมพันธ์แนวราบระหว่างครูในหมวดวิชาหรืองานเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ ครูทำหน้าที่เฉพาะอย่างสำหรับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน มี 5 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์แบบยอมรับผู้ฝ่าฝืนระเบียบของโรงเรียนได้ แบบยอมรับกันในกลุ่มเด็กเรียนแบบยอมรับกันในกลุ่มนักเรียนเกเรแบบยอมรับและเกรงกลัวแบบกลุ่มมาเฟียและแบบเอื้ออาทรกันในกลุ่ม ในขณะที่นักเรียนถูกกระทำจากการจัดระเบียบทางสังคมและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนนักเรียน มีการทำทนายระเบียบ ยอมรับการฝ่าฝืน ระเบียบ มีการต่อรอง หลบ

ครูไปมีส่วนร่วมตามห้องน้ำและมุมปลอด ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลดังกล่าวมีผลต่อระยะห่างทางสังคมระหว่างครูกับนักเรียน ครูไม่เอาใจใส่ ไม่ใกล้ชิด ขาดความรักและความเอื้ออาทรต่อนักเรียน ขาดการควบคุมจากภายใน การควบคุมบังคับจากภายนอกไม่ได้ผล มีผลให้นักเรียนบางคนได้ยาบ้ามาใช้ เข้าไปติดยาบ้าและนำมาแพร่ระบาดในโรงเรียน

ส่วนเงื่อนไขสำคัญที่มีผลต่อการได้ยาบ้า การเข้าไปติดยาบ้าและการแพร่ระบาดของยาบ้าในโรงเรียน ก็คือ การที่มีแหล่งยาบ้า หายาบ้าง่าย ราคาพอซื้อได้และมีการนำยาบ้าที่ผู้ชายมีกำไรดีเข้าสู่โรงเรียนได้ง่ายขายง่าย ไม่มีคนคุมและการควบคุมไม่ได้ผลโรงเรียนเอาผิดไม่ได้ เหล่านี้คือเงื่อนไขซึ่งมีผลต่อการแพร่ระบาดของยาบ้าในโรงเรียน

การศึกษาเครือข่ายการแพร่ระบาดของยาบ้า พบว่ามีหลายแบบแผน ได้แก่ นักเรียนรับยาบ้าจากผู้จำหน่ายรายใหญ่และรายย่อยนอกโรงเรียนนำมาจำหน่ายให้กับเพื่อนในโรงเรียนผู้จำหน่ายยาบ้า รายย่อย นำยาบ้ามาส่งให้กับนักเรียนหลังโรงเรียน นักเรียนบางคนที่มาเรียนบางวิชาเป็นบางเวลาและศิษย์เก่าที่ปัจจุบันเป็นนักศึกษาสถาบันอื่นนำยาบ้ามาจำหน่ายในโรงเรียนด้วยตนเอง จากนั้นผู้ซื้อจะนำยาบ้าไปใช้ร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม 1 - 3 คน เครือข่ายเช่นนี้มีผลต่อการแพร่ระบาดของยาบ้าอย่างรวดเร็ว

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา(อ้างอิงจากหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2543 : 25 - 26) ทำการศึกษาวิจัยกิจกรรมที่โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2541 - 2543 โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษากิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่สถานศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษาทั่วประเทศดำเนินการระหว่างปี 2541 - 2543 และเพื่อนำข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยมาใช้เป็นฐานคิดในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

กลุ่มประชากรการศึกษาครั้งนี้คือผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาทั่วประเทศจำนวน 2,661 โรงเรียนมีผู้ตอบแบบสอบถาม 1,443 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 54.23 ของโรงเรียนทั้งหมดผู้ตอบส่วนใหญ่ คือ ครู และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง

ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมป้องกันยาเสพติดที่โรงเรียนดำเนินการมากคือ จัดอบรมจัดนิทรรศการส่งเสริมการใช้เวลาว่างรณรงค์ให้ความรู้ตรวจสอบสารเสพติด ส่วนกิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการค่อนข้างน้อยคือประสานงานกับผู้ปกครองจัดค่ายเยาวชนทำให้หน่วยงานต่างๆ ร่วมมือกัน จัดประกวดคำขวัญ แข่งขันตอบปัญหา ให้คำปรึกษาแนะนำและแทรกความรู้ใน

บทเรียน ส่วนโครงการที่โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการคือ โครงการโรงเรียนสีขาว ลานกีฬา เพื่อน เตือนเพื่อน ดนตรีและโครงการป้องกันการติดยาและสารเสพติดในโรงเรียน

วิธีแก้ปัญหาที่โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการคือ เชิญผู้ปกครองมาพบเมื่อมี ปัญหาสารเสพติด ส่งไปบำบัดรักษา ส่งไปเข้าค่ายรับการอบรม ตรวจสารเสพติด ส่วนวิธีแก้ ปัญหาที่โรงเรียนปฏิบัติค่อนข้างน้อย คือปรับสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อปัญหายาเสพติดในโรงเรียน ตรวจตราสถานมั่วสุม ดูแลเป็นรายกรณี เยี่ยมบ้านนักเรียนแยกกลุ่มเสี่ยงออกให้ชัดเจน และประชุมปรึกษาหารือกับหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาบุคลากร พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 96.37ดำเนินการโดย ประชุมชี้แจงอบรมและให้ศึกษาด้วยตนเอง ในขณะที่ครูร้อยละ 41.87 ยังต้องการความช่วยเหลือในการนำไปใช้ ความต้องการของโรงเรียนกรมสามัญศึกษาคือ ต้องการศูนย์ข้อมูลคำแนะนำบริการข่าวสารข้อมูลเอกสาร สื่อ ประสานงานกับสำนักงาน ป.ป.ส. ตำรวจและหน่วยงานอื่น วิจัยพัฒนาและเผยแพร่ผลการศึกษาให้โรงเรียนได้ทราบนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน ร่วมพัฒนา กับโรงเรียนอย่างจริงจัง และต่อเนื่องและจัดอบรมให้ความรู้ ปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนคือ ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครอง นักเรียน และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ขาดงบประมาณ สภาพแวดล้อมในชุมชนไม่เหมาะสม บุคลากรไม่เพียงพอขาดมาตรการปราบปรามอย่างจริงจัง สภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่ดี การแก้ปัญหาไม่ต่อเนื่องและขาดสื่อประชาสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยคือ หน่วยงานต่าง ๆ ต้องร่วมมือกัน ควรมีมาตรการปราบปรามจริงจัง สนับสนุนงบประมาณ สร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติ จัดบุคลากรที่มีความรู้ออกให้ความรู้ในวงกว้าง จัดอบรมให้ความรู้ จัดกิจกรรมต่อเนื่อง สร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันครอบครัวและชุมชน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (อ้างอิงจากหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2543 : 26 - 27) ทำการวิจัยและพัฒนาโครงการพัฒนาระบบป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาต่าง ๆ สามารถดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในสถานศึกษาของตนเองได้อย่างเหมาะสมและตรงกับสาเหตุที่แท้จริง เพื่อพัฒนาทักษะของครูอาจารย์ ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดและเพื่อสร้างกลุ่มนักเรียนแกนนำให้เป็นผู้ช่วยครูอาจารย์ ผู้บริหารและโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร 15 โรงเรียนและในส่วนภูมิภาค 2 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสังเกต แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า สาเหตุของปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษามาจากนักเรียน ตัวผู้สอน การเรียนการสอน ชุมชน ผู้ปกครอง กฎระเบียบและการบริหารจัดการ อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ภายในสถานศึกษาไม่เหมาะสมแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา ควรเริ่มจากการกำหนดนโยบายที่เหมาะสมของกรมต้นสังกัด การแก้ไขตามสาเหตุของปัญหา ทั้งจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ นักเรียน การบริหารจัดการ อาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา

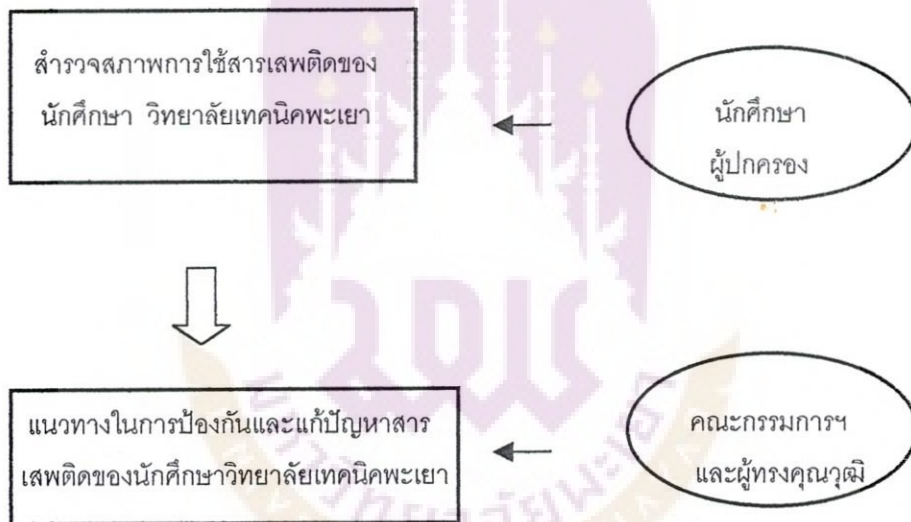

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการแก้ปัญหาการใช้สารเสพติดของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา คณะผู้ศึกษาได้มีวิธีดำเนินการศึกษา ดังนี้

สภาพและแนวทางการแก้ปัญหาการใช้สารเสพติดของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1. กลุ่มนักศึกษา ได้แก่กลุ่มนักศึกษาที่กำลังศึกษาปี 2546 จำนวน 232 คน จากนักศึกษาทั้งหมด โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยใช้ตารางการสุ่มของเครซีและมอร์แกนที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95
2. กลุ่มผู้ปกครอง ได้แก่ผู้ปกครองนักศึกษาที่กำลังศึกษาปี 2546 จำนวน 232 คน โดยเลือกจาก ผู้ปกครองนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในข้อ 1 กำหนดให้นักศึกษา 1 คน มีผู้ปกครอง 1 คน

3.กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านยาเสพติดและคณะกรรมการการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา รวมจำนวน 15 คน เลือกตอบแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้

1. แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน
2. แบบเก็บรวบรวมข้อมูลยาเสพติดจากเอกสาร
3. หัวข้อสนทนากลุ่มของคณะผู้ศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ

วิธีการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด และหัวข้อสนทนากลุ่ม จำนวน 3 หัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.แบบสอบถามสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา เรื่องการใช้สารเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา

1.1 ศึกษารายละเอียด วัตถุประสงค์ การใช้สารเสพติดและปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จากแหล่งข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา กระทรวงศึกษาธิการ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ศูนย์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัดพะเยา

1.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมโครงสร้างที่กำหนดไว้ ในชุดที่ 1 โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการใช้สารเสพติด

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.แบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา

2.1 ศึกษารายละเอียด วัตถุประสงค์ แนวทางการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา จากแหล่งข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด ของกระทรวงศึกษาธิการ

วิทยาลัยเทคนิคพะเยา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ศูนย์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัดพะเยา

2.2 ให้ครอบคลุมโครงสร้างที่กำหนดไว้ในชุดที่ 2 โดยแบ่งเนื้อหา ออกเป็น

3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

3. แบบบันทึกสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา ประกอบด้วย

หัวข้อที่ 1 สถานการณ์ของยาเสพติดในปัจจุบัน

หัวข้อที่ 2 ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

หัวข้อที่ 3 ดำเนินงานและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ประชุมข้อตกลงร่วมกันเพื่อเสนอหัวข้อสนทนา

2. สร้างหัวข้อสนทนาโดยให้ครอบคลุมแนวทางการป้องกันและแก้ปัญหายา

เสพติดทั้ง 3 ข้อ

3. นำแบบสอบถามและหัวข้อสนทนากลุ่มที่สร้างให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไข

และให้ข้อเสนอแนะ

4. นำเครื่องมือไปปรับปรุงให้สมบูรณ์ โดยหารือกับอาจารย์ที่ปรึกษา

5. นำเครื่องมือไปใช้กับประชากรกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. นำหนังสือราชการขอความร่วมมือในการวิจัยจากคณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร วิทยาเขตสารสนเทศพะเยา ถึงวิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยาที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อ

2. คณะผู้ศึกษาใช้วิธี รวบรวมข้อมูลโดยขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวม

รวมข้อมูล จากหัวหน้าแผนกวิชาต่าง ๆ ในวิทยาลัยเทคนิคพะเยา เพื่อนำแบบสอบถามไปมอบให้กับนักศึกษาและนำไปให้ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามและส่งคืนคณะผู้ศึกษา เป็นนักศึกษา จำนวน 232 คน และผู้ปกครอง จำนวน 232 คน รวมทั้งสิ้น 464 คน

3. เก็บข้อมูลจากบันทึกการสนทนากลุ่ม ของคณะผู้ศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา ซึ่งคณะผู้ศึกษาเก็บข้อมูล และบันทึกหัวข้อสนทนาด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นักศึกษาและผู้ปกครองวิเคราะห์ โดยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง
3. สรุปอภิปรายผลและเสนอแนะ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดผู้ศึกษาได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การแจกแจงความถี่ วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ เพื่อพรรณนาลักษณะข้อมูลพื้นฐานสภาพทั่วไป สถานการณ์ ปัญหา และความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดของสถานศึกษา ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ของผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความต้องการของผู้ปกครอง ระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพความคิดเห็น โดยมีเกณฑ์การกำหนดช่วงค่าเฉลี่ยตามแนวทางของ BEST (1970) (อ้างใน นิยม เอกทัตย์, 2534) ดังนี้

- 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความต้องการระดับมากที่สุด
- 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความต้องการระดับมาก
- 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความต้องการระดับปานกลาง
- 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความต้องการระดับน้อย
- 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความต้องการระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาลักษณะและแนวทางการแก้ปัญหาการใช้สารเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้ปกครองวิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา และการสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ เป็น 3 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สารเสพติดของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ปัญหาสารเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา จากการสนทนากลุ่ม

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับใช้สารเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา

ตอนที่ 1.1 ข้อมูล สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชาย	155	66.8
หญิง	65	28.0
ไม่ระบุ	12	5.2
รวม	232	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 66.8 และเพศหญิง จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
14 - 17 ปี	81	34.9
18 - 21 ปี	133	57.3
22 - 24 ปี	0	0
25 ปี ขึ้นไป	0	0
ไม่ระบุ	18	7.8
รวม	232	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมีช่วงอายุระหว่าง 18-21 ปี มากที่สุดมีจำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 57.3 รองลงมาช่วงอายุระหว่าง 14-17 ปี มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 34.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับชั้น

ระดับการศึกษา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)	125	53.9
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	86	37.1
ไม่ระบุ	21	9.1
รวม	232	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม เป็นนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) มากที่สุดมีจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 53.9 และรองลงมา เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามแผนกวิชา

แผนก	จำนวน	ร้อยละ
ช่างก่อสร้าง	15	6.5
ช่างยนต์	61	26.3
ช่างกลโรงงาน	11	4.7
ช่างอิเล็กทรอนิกส์	53	22.8
ช่างไฟฟ้า	15	6.5
ช่างเชื่อม	0	0
การบัญชี	29	12.5
การตลาด	13	5.6
การเลขานุการ	4	1.7
คอมพิวเตอร์	22	9.5
คหกรรม	2	0.9
ไม่ระบุ	7	3.0
รวม	232	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามศึกษาอยู่แผนกช่างยนต์มากที่สุด มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 รองลงมาเป็นแผนกช่างอิเล็กทรอนิกส์มีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของ บิดา มารดา/ผู้ปกครองนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพบิดา-มารดา/ ผู้ปกครอง	จำนวน(คน)	ร้อยละ
อยู่ด้วยกัน	150	64.7
หย่าร้าง/หม้าย	24	10.3
บิดา-มารดา เสียชีวิต	7	3.0
แยกกันอยู่	12	5.2
บิดาแต่งงานใหม่	19	8.2
มารดาแต่งงานใหม่	13	5.6
โสด	0	0
อื่นๆ	5	2.2
ไม่ระบุ	2	0.9
รวม	232	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม สถานภาพบิดา มารดา/ผู้ปกครองอยู่ด้วยกันมากที่สุด จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 64.7 รองลงมาหย่าร้างหรือเป็นหม้ายมีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 และบิดาแต่งงานใหม่มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามที่อยู่อาศัย

ที่อยู่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ
อยู่กับ บิดา-มารดา	128	55.2
อยู่กับ ญาติ/ผู้ปกครอง	19	8.2
อยู่ตามลำพัง	2	0.9
อยู่หอพัก	50	21.6
ไม่ระบุ	33	14.2
รวม	232	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม อาศัยอยู่กับ บิดา-มารดา มากที่สุดมีจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงมาอยู่หอพักมี 50 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเงินค่าใช้จ่ายที่ได้รับ(ไม่รวมค่าลงทะเบียน,ค่าหอพัก)

เงินที่ได้รับ/เดือน	จำนวน	ร้อยละ
มากกว่า 1,500 บาท	69	29.7
1,001 – 1,500 บาท	61	26.3
500 – 1,000 บาท	59	25.4
ต่ำกว่า 500	13	5.6
ไม่ระบุ	30	12.9
รวม	232	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม มีเงินค่าใช้จ่ายที่ได้รับในแต่ละเดือน(ไม่รวมค่าลงทะเบียน,ค่าหอพัก) ได้รับมากกว่า 1,500 บาท มากที่สุดมีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 รองลงมาได้รับช่วง 1,001 – 1,500 บาท มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 และได้รับระหว่าง 500 – 1,000 บาท มีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 ตามลำดับ

ตอนที่ 1.2 การใช้สารเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม การเคยและไม่เคยใช้สารเสพติด

เคยและไม่เคยใช้สารเสพติด	จำนวน	ร้อยละ
เคยใช้	87	37.5
ไม่เคยใช้	107	46.1
ไม่ระบุ	38	16.4
รวม	232	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม ที่ไม่เคยใช้สารเสพติด จำนวนมากที่สุดมี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมาที่เคยใช้สารเสพติดมีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสาเหตุที่ใช้ในครั้งแรก

สาเหตุที่ใช้	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อนชักชวน	18	7.8
อยากลองเสพด้วยตนเอง	87	37.5
ถูกบังคับ	4	1.7
อื่นๆ	5	2.2
ไม่ระบุ	118	50.0
รวม	232	100.00

จากตารางที่ 10 พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม สาเหตุที่เสพหรือเสพในครั้งแรก เพราะอยากลองเสพด้วยตนเองมากที่สุดมีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาคือเพื่อนชักชวน มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามชนิดการใช้สารเสพติด

ชนิดของสารเสพติด	จำนวน	ร้อยละ
บุหรี่	73	31.5
สุรา	97	41.8
เฮโรอีน	4	1.7
สารระเหย	11	4.7
ยาบ้า	4	1.7
ใบกระท่อม	4	1.7
ยาอี	3	1.3
กัญชา	15	6.5
ฝิ่น	7	3.0
มอร์ฟีน	2	0.9
อื่นๆ	12	5.2
รวม	232	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม เคยใช้สุรา จำนวนมากที่สุด มีจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 41.8 รองลงมาเคยใช้บุหรี่มีจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 กัญชามีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามแหล่งหรือวิธีการที่ได้มาของสารเสพติด

แหล่ง/วิธีการที่ได้มา	จำนวน	ร้อยละ
ตัวเอง	70	30.2
เพื่อนหรือมีผู้ให้	46	19.8
ตลาดขายยาเสพติด	3	1.3
อื่นๆ	4	1.7
ไม่ระบุ	109	47.0
รวม	232	100.00

จากตารางที่ 11 พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม แหล่งหรือวิธีการที่ได้ยาเสพติดหาตัวเองมากที่สุดมีจำนวน มีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 30.2 รองลงมาเพื่อนหรือมีผู้นำมาให้มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความเห็น
ของผลกระทบการใช้สารเสพติด

แสดงแนวคิด	จำนวน	ร้อยละ
ผลกระทบต่อการศึกษา	52	25.4
ผลกระทบต่อครอบครัว	29	9.5
ผลกระทบต่อร่างกาย	35	15.1
ผลกระทบต่อจิตใจ	63	27.2
ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ	28	12.1
ผลกระทบต่อสังคม/ชุมชน	25	10.8
รวม	232	100.00

จากตารางที่ 12 พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม มีผลกระทบต่อจิตใจ มากที่สุด
มีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 รองลงมามีผลกระทบต่อการศึกษา มีจำนวน 52 คน คิด
เป็นร้อยละ 25.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับ โทษของยาเสพติด

แสดงความรู้	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	173	74.6
ไม่ทราบ	3	1.3
ไม่ระบุ	56	24.1
รวม	232	100.00

จากตารางที่ 13 พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม มีความรู้เกี่ยวกับโทษของ ยาเสพติด มากที่สุดจำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 74.6

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามกรณีที่ไม่ทราบโทษและภัยของยาเสพติด และสาเหตุที่ยังใช้อยู่

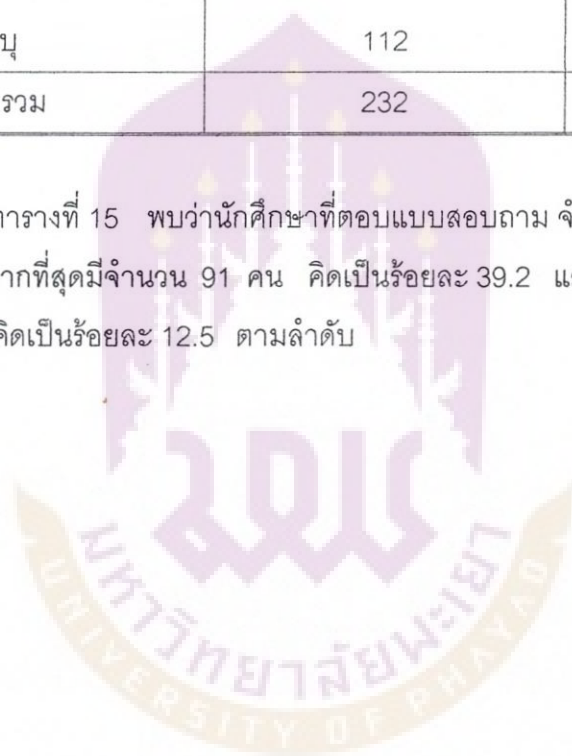
สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่สามารถเลิกได้	23	9.9
ถูกข่มขู่	13	5.6
ตามเพื่อน	62	26.7
อื่นๆ	33	14.2
ไม่ระบุ	101	43.5
รวม	232	100.00

ตารางที่ 14 พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม ที่ยังใช้สารเสพติด สาเหตุตามเพื่อนมากที่สุด มีจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 รองลงมาอื่นๆ มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 ไม่สามารถเลิกได้มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 9.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความต้องการ เลิกสารเสพติด

ความต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการเลิก	91	39.2
ไม่ต้องการเลิก	29	12.5
ไม่ระบุ	112	48.3
รวม	232	100.00

จากตารางที่ 15 พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความต้องการเลิก สารเสพติด มากที่สุดมีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 และรองลงมาที่ไม่ต้องการเลิก จำนวน 29 คิดเป็นร้อยละ 12.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม วิธีการเลิก
เสพยาเสพติด

แนวทาง/วิธีการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
บำบัดรักษา	77	33.2
อบรมให้ความรู้	65	28.0
จัดกิจกรรมการอยู่ค่ายฯ	35	15.1
อื่นๆ	12	5.2
ไม่ระบุ	43	18.5
รวม	232	100.00

จากตารางที่ 16 พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวิธีการที่เคยเสพยา
เสพติด สามารถเลิกเสพยาเสพติดได้ โดยการบำบัดรักษามากที่สุดมีจำนวน 77 คน คิดเป็น
ร้อยละ 33.2 รองลงมาโดยอบรมให้ความรู้ 65 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 และการจัด
กิจกรรมการอยู่ค่ายฯ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามแหล่ง
ความรู้เกี่ยวกับสารเสพติด

แหล่ง	จำนวน(คน)	ร้อยละ
สถานศึกษา	71	30.6
การอบรม	41	17.1
ตำรา/เอกสาร/สิ่งพิมพ์	36	15.5
วิทยุ/โทรทัศน์/สื่อ	72	31.0
อื่นๆ	12	5.2
รวม	232	100.00

ตารางที่ 17 พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม ระบุว่าแหล่งความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดจากวิทยุโทรทัศน์ และสื่อมากที่สุดมีจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 รองลงมาจากสถานศึกษามีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 และการอบรมมีจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 ตามลำดับ

ตอนที่ 1.3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา เกี่ยวกับการใช้สารเสพติด

1.3.1 ความคิดเห็นของนักศึกษาและแนวทางการแก้ปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาพบว่า

สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับโทษของยาเสพติด โดยมีกิจกรรม เช่น โครงการเพื่อนเตือนเพื่อน เยาวชนอาสาสมัครเพื่อต่อต้านยาเสพติด โครงการโรงเรียนสีขาว ฯลฯ จัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เช่น ป้ายนิเทศในชั้นเรียน และตามบอร์ดต่าง ๆ ในสถานศึกษา จัดนิทรรศการในโอกาสสำคัญ วันต่อต้านการสูบบุหรี่โลก กิจกรรมหน้าเสาธง จัดให้มีกิจกรรมทางเลือกหลากหลาย มุ่งส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬา เช่น ลานกีฬาต้านยาเสพติด การแข่งขันกีฬาสีภายใน เป็นต้น ด้านส่งเสริมการพัฒนาการทางอารมณ์สังคม เช่น การเล่นดนตรี การบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมลูกเสือ และชมรมราชการต่างๆ การดำเนินการให้ความช่วยเหลือเพื่อลดพฤติกรรมเรื่องต่าง ๆ โดยดำเนินงานภายใต้กิจกรรม เช่น จัดบริหารให้คำปรึกษา เน้นการแนะแนว ฝึกทักษะชีวิตให้นักศึกษาแก้ปัญหา

1.3.2 ความคิดเห็นของนักศึกษา/ความต้องการช่วยเหลือเกี่ยวกับการเลิกใช้สารเสพติดพบว่า

การจัดทำกลุ่มบำบัดในลักษณะของค่าย โดยมีครู อาจารย์ คอยดูแล อย่างใกล้ชิด ตลอดจนประสานผู้ปกครองนักเรียนร่วมกันดูแลด้วย กลุ่มนักศึกษายังให้จัด โดยใช้มาตรการป้องปราม มีการตรวจสุขภาพประจำปี และสุ่มตรวจปัสสาวะในกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยง ส่วนที่ติดสารเสพติดนั้น เห็นควรเข้าบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ บำบัดรักษา จนหายแล้วจึงกลับเข้าเรียนใหม่ โดยมีครู อาจารย์ดูแลอย่างใกล้ชิด ตลอดจนประสานงานกับผู้ปกครองและหน่วยงานสาธารณสุข กำจัดแหล่งของยาเสพติด ให้ใช้มาตรการทางกฎหมายโดยแจ้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ สำหรับกลุ่มเสี่ยงที่มีพฤติกรรมค้ายา ครู อาจารย์ และนักศึกษาต้องร่วมกันสอดส่องและแจ้งเบาะแสของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมค้ายาด้วย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นความต้องการของผู้ปกครองในการดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา

ตอนที่ 2.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ปกครอง

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชาย	128	62.4
หญิง	77	37.6
รวม	205	100.00

จากตารางที่ 18 พบว่าผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย มากที่สุดมีจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 62.4 และรองลงมาเพศหญิงมีจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
31-40 ปี	58	28.3
41-50 ปี	98	47.8
51-60 ปี	38	18.5
60ปีขึ้นไป	6	2.9
ไม่ระบุ	5	2.4
รวม	205	100.00

จากตารางที่ 19 พบว่าผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม มีช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุดมีจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8 รองลงมาอายุช่วงอายุระหว่าง 31 - 40 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
อยู่ด้วยกัน	155	75.6
หย่าร้าง/ม้าย	32	15
โสด	3	1.5
อื่นๆ	13	6.3
ไม่ระบุ	2	1.0
รวม	205	100.00

จากตารางที่ 20 พบว่าผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม จากสถานภาพอยู่ด้วยกัน มากที่สุดมีจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 76.5 หย่าร้างหรือเป็นหม้ายรองลงมา มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 15 อื่นๆ มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความสัมพันธ์
เกี่ยวข้องกับนักศึกษา

ความสัมพันธ์	จำนวน(คน)	ร้อยละ
บิดา	115	56.1
มารดา	64	31.2
ผู้ปกครอง อื่น ๆ	20	9.8
รวม	205	100.00

ตารางที่ 21 พบว่าผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับ
นักศึกษา เป็นบิดามากที่สุด มีจำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 56.1 รองลงมาเป็นมารดามี
จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 เป็นผู้ปกครองมีจำนวน 20 คนคิดเป็นร้อยละ 9.8 ตาม
ลำดับ

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนบุตรหรือผู้อยู่ในความปกครอง

จำนวนบุตร/ผู้อยู่ในความปกครอง	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1 คน	41	20.0
2 คน	102	49.8
3 คน	41	20.0
4 คนขึ้นไป	19	9.3
ไม่ระบุ	2	1.0
รวม	205	100.00

จากตารางที่ 22 พบว่าผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม มีจำนวนบุตรหรือผู้ที่อยู่ในความปกครอง มากที่สุดมีจำนวนบุตร 2 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8 รองลงมา มีจำนวนบุตร 1 คนและ 3 คนคิดเป็นร้อยละ 20 ตามลำดับ

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	35	17.1
ค้าขาย	36	17.6
รับจ้าง/เกษตรกร	111	54
อื่นๆ	20	9.8
ไม่ระบุ	3	1.5
รวม	205	100.00

จากตารางที่ 23 พบว่าผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม มีอาชีพรับจ้างและอาชีพเกษตรกรมากที่สุดมีจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 54 รองลงมามีอาชีพค้าขายจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 17.6 อาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้

รายได้(บาท)/เดือน	จำนวน	ร้อยละ
10,000 - 20,000 บาท	140	68.3
20,001 - 30,000 บาท	29	14.1
30,001 - 40,000 บาท	8	3.9
40,001 บาท ขึ้นไป	17	8.3
ไม่ระบุ	11	5.4
รวม	205	100.00

จากตารางที่ 24 พบว่าผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม มีรายได้ตั้งแต่ 10,000 - 20,000 บาทมากที่สุด มีจำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 68.3 รองลงมาผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ 20,001 - 30,000 บาท มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 ผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ 40,001 บาท ขึ้นไปมีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานการป้องกันและแก้ปัญหาสารเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา

ข้อที่	รายการ	ระดับความต้องการ		
		$\bar{X}$	S.D	แปลความ
1	ให้มีการพัฒนาความรู้พื้นฐานในการป้องกันการเสพยาเสพติดแก่นักศึกษา	4.23	.87	มาก
2	สถานศึกษาสอดแทรกความรู้และวิธีป้องกันเสพยาเสพติดในการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆและสอดแทรกด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.09	.85	มาก
3	จัดให้มีการพัฒนาความรู้พื้นฐานในการป้องกันเสพยาเสพติดแก่บุคลากรในสถานศึกษา	4.13	.86	มาก
4	สถานศึกษาจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษานักศึกษาในการดูแล/แนะนำและป้องกันปัญหาการเสพยาเสพติด	4.08	.90	มาก
5	สถานศึกษาจัดการอบรมให้ความรู้เรื่องการป้องกันเสพยาเสพติดและโทษของเสพยาเสพติด	4.07	.86	มาก
6	สถานศึกษาติดตาม ดูแล นักศึกษา และจัดให้มีการตรวจปัสสาวะอย่างสม่ำเสมอ	3.91	.87	มาก
7	สถานศึกษาจัดให้มีการประชุมเพื่อแก้ปัญหาหารือกันระหว่างผู้ปกครอง/ อาจารย์ที่ปรึกษา	4.04	.85	มาก
8	สถานศึกษาจัดให้มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด	4.08	.88	มาก
9	สถานศึกษาจัดให้มีการประสานงานด้านการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดระหว่างหน่วยงานกับผู้ปกครอง	4.06	.95	มาก
10	สถานศึกษาจัดให้มีการส่งเสริมผู้เรียนดีประพฤติดีโดยการมอบประกาศเกียรติคุณ	4.08	.95	มาก
	รวม	4.07	0.55	มาก

จากตารางที่ 25 โดยภาพรวมแล้วผู้ปกครองของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา มีความต้องการเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) โดยรายการที่มีความต้องการมากที่สุดได้แก่ ความต้องการให้มีการพัฒนาความรู้พื้นฐานในการป้องกันสารเสพติดแก่นักศึกษามากที่สุด ($\bar{X} = 4.23$) ให้มีการพัฒนาความรู้พื้นฐานในการป้องกันสารเสพติดแก่นักศึกษามากที่สุด ($\bar{X} = 4.13$) และต้องการให้สถานศึกษาดูแลนักศึกษา และจัดให้มีการตรวจปัสสาวะอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.91$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 แนวทางการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา ผลจากการสนทนากลุ่ม (ณ ห้องประชุมฝ่ายกิจการนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา) จำนวน 3 ครั้งดังนี้

ครั้งที่ 1 วันที่ 12 เมษายน 2546 เรื่องสถานการณ์ของยาเสพติดในปัจจุบัน

ครั้งที่ 2 วันที่ 13 พฤษภาคม 2546 เรื่องปัญหาเสพติดในสถานศึกษา

ครั้งที่ 3 วันที่ 15 ตุลาคม 2546 เรื่องการดำเนินงานป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา

ผลการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ คณะผู้ศึกษา และคณะอนุกรรมการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ซึ่งสรุปได้ดังนี้

สถานการณ์ยาเสพติดในปัจจุบัน

สถานการณ์ที่เด็กและเยาวชนไทยกำลังเผชิญอยู่ ส่งผลให้เกิดพฤติกรรม อันไม่พึงประสงค์ในสังคมปัจจุบัน ได้แก่ สถานการณ์การใช้สารเสพติดทุกรูปแบบ ในหมู่วัยรุ่น และคนวัยทำงาน ไม่ว่าจะเป็นสุรา บุหรี่ กัญชา เฮโรอีน ยาบ้า ยาอี ฯลฯ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และสื่อที่เป็นที่นิยมแพร่หลายในหมู่วัยรุ่น อย่างเช่น เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่จะขาดเสียไม่ได้ จะเป็นแหล่งท่องเที่ยว สถานบันเทิงยามราตรีที่มีกลยุทธ์หลากหลายวิธี ที่จะพยายามยั่วยูล่อหลอก ให้เด็กและเยาวชนเข้าไปมั่วสุม นอกจากสถานการณ์ที่เด็ก และเยาวชนกำลังเผชิญอยู่ดังกล่าวข้างต้น ในสังคมไทยยังมีปัจจัยเกื้อหนุนที่ช่วยตอกย้ำให้เด็ก และเยาวชน แสดง

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ค่านิยมของคนในสังคมที่เปลี่ยนไป การที่คนมีเสรีภาพมากขึ้น การได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารมากขึ้น การขาดทางเลือกกิจกรรมที่หลากหลายหรือกิจกรรมที่เหมาะสม การขาดตัวอย่างหรือต้นแบบที่ดีในครอบครัวและสังคม การล่มสลายของครอบครัวและสังคม หรือแม้แต่ระบบการศึกษาในสถานศึกษา ที่มุ่งสร้างคุณภาพของคน โดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

จากวิกฤติปัญหาทางเศรษฐกิจในปี 2540 ได้ส่งผลกระทบต่อการลดงบประมาณภาครัฐ ความกดดันจาก ปัญหาการว่างงาน ปัญหาความยากจนแบบเฉียบพลัน ปัญหาหนี้สิน ปัญหาค่าครองชีพสูง ปัญหาความชะงักงันทางเศรษฐกิจ และปัญหาอื่นๆ อีกมากมายล้วนแต่เป็นตัวเร่งให้เกิดแรงจูงใจให้คนไทยหันเหเข้าสู่การใช้สารเสพติด หลายปีที่ผ่านมา ปัญหายาเสพติด ได้ทวีความรุนแรง แอบแฝงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ทรัพยากรบุคคลด้อยความสามารถลงไปทุกขณะ การก่ออาชญากรรมที่สร้างความเดือดร้อน ให้กับผู้อยู่ใกล้ตัวและบุคคลอื่น ปัจจุบันนี้ มิใช่มียาเสพติดประเภทคัญหูสองสามประเภทดังก่อน แต่กลับมีประเภทอื่นๆ เพิ่มขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้เสพตามฐานะที่จะสามารถซื้อหามาได้ การขยายตัวของปัญหายาเสพติดนั้นก่อตัวควบคู่ไปกับปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ และมีแนวโน้มว่าจะยังคงมีการขยาย ต่อไปเรื่อยๆ ยาเสพติดที่กำลังระบาดนั้นประกอบด้วย ยาบ้า (เมทแอมเฟตามีน) เฮโรอีน สารระเหย เอกซ์ตาซี โคเคน เคตามีน โดยยาบ้า เป็นปัญหาที่รุนแรงมากในปัจจุบันเพราะสามารถหาซื้อหาได้แทบจะทุกพื้นที่ของประเทศไทย ไม่เว้นแม้กระทั่งในสถานศึกษาและสถานที่ราชการบางแห่ง

ยาบ้า ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ ในตัวมันเอง คือกวาดล้างเท่าไรก็ไม่หมด เพราะปัจจุบันมีการแผ่ขยายวงกว้างออกไป จากเดิมที่เคยมีผู้ผลิตเพียงไม่กี่กลุ่มได้ขยายกิจการ จนเป็นกลุ่มใหญ่ และกระจายฐาน ผลิตไปในส่วนภูมิภาค และพัฒนาไปสู่ระดับยุทธศาสตร์ระดับเมื่อขบวนการชนกลุ่มน้อยที่ต่อสู้กับรัฐบาลพม่า เช่น กลุ่มว่า ได้หันมาผลิตยาบ้า ในเขตพื้นที่ประเทศพม่าและสามารถครอบครองตลาดยาบ้าภายในประเทศกว่า 80% ซึ่งในปี 2545 มีการคาดการณ์ว่า มีการส่งเข้ามาในประเทศไทยกว่า 600-700 ล้านเม็ด ซึ่งทางการไทยสามารถสกัดจับกุมได้ไม่ถึง 100 ล้านเม็ดจากปริมาณยาบ้าที่ทะลักเข้ามาตามแนวชายแดนทำให้ฐานลูกค้าได้กระจายเข้าไปสู่เยาวชนมากขึ้น แทนที่จะเป็นคนขับรถบรรทุกหรือคนทำงาน กลางคืนเหมือนแต่ก่อน สังเกตได้จากการจับกุม ผู้ค้า ผู้เสพและผู้ที่ได้รับการบำบัดรักษา จะมีอายุน้อยลงเรื่อยๆ มีการคาดการณ์ว่ามีเยาวชนที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดนับล้านคน

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

ปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในภาพรวม กล่าวได้ว่า กระจายทั่วไปทุกพื้นที่ของ ประเทศ การศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย การศึกษาของสำนักงาน ป.ป.ส. และการศึกษาศถานการณ์ยาบ้า ในสถานศึกษาของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตลอดจน ข้อมูลผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการรักษาของสำนักงาน ป.ป.ส. ทำให้เห็นภาพสถานการณ์ ในภาพรวม และแนวโน้มของปัญหา ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้มีการแพร่ระบาดของ ยาบ้าในกลุ่มนักเรียน นักศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในพื้นที่ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เหตุผลของการใช้เพื่อความสนุกสนานสอด รับกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมมีการเกิดขึ้นของแหล่งบันเทิงและอบายมุขรูปแบบต่างๆ เพิ่มขึ้นรองรับความต้องการของคนในสังคม ประกอบกับปัญหาการแพร่ระบาดของ ยาบ้าที่มีกลุ่มอิทธิพลอยู่เบื้องหลังการค้า และผู้ขาย ผู้ผลิตได้กำไรงดงามจากการผลิตและการ ขยายยาบ้า

สถานการณ์การแพร่ระบาดของสารระเหย ไม่ได้ลดลง แต่ยังคงมีการแพร่ระบาด อย่างกว้างขวางในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชุมชนแออัดในเขตเมือง และกรุงเทพมหานคร ในขณะที่ยังไม่มีมาตรการควบคุม การแพร่ระบาดของสารระเหยได้อย่างมีประสิทธิภาพและ สารระเหย จึงเป็นยาเสพติดที่หาได้ง่าย และราคาถูกลงการแพร่ระบาดของเฮโรอีนในสถานศึกษา จะยังคงมีต่อไป ในพื้นที่ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร แม้ว่าจะมีราคา แพงขึ้นและหาได้ยากขึ้น แต่ผู้เสพก็ยินยอมซื้อในราคาที่แพงขึ้นประกอบกับหากมีนักเรียน นัก ศึกษาที่ติดเฮโรอีน อยู่ในสถานศึกษาจะเกิดภาพของการหาเหยื่อรายใหม่ เพื่อให้ได้เงินและ เฮโรอีนมาเสพซึ่งเป็นแรงจูงใจที่สำคัญสำหรับนักเรียนที่ติดเฮโรอีนที่จะต้องหาลูกค้าขยายเครือข่ายของตนเอง ไม่มีที่สิ้นสุด ประกอบกับฤทธิ์ของเฮโรอีนที่ติดง่าย จะทำให้ปัญหาการติด เฮโรอีน ในสถานศึกษาไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะแก้ไข การศึกษาและติดตามสถานการณ์การแพร่ ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษา บ่งชี้ให้เห็นว่าสภาพปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ได้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะยาบ้าที่แพร่ระบาดเข้าไปในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา รัฐบาลได้มีนโยบายในการเร่งรัดการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมาโดยตลอด สำหรับการดำเนินงานในสถานศึกษานั้น รัฐบาลได้เห็นความสำคัญของการ ดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นโดยมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วย ราชการที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการ

การดำเนินงานและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มุ่งที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนี้

นักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติด จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและยาเสพติดเป็นอย่างดี และมีเจตคติที่ต่อต้านยาเสพติด นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการใช้สารเสพติดมาแล้ว จะหยุดพฤติกรรมการใช้ ยาเสพติด จะได้รับการแนะนำและช่วยเหลือในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้อยู่ใน บรรทัดฐานที่เหมาะสมนักศึกษาที่ติดยาเสพติดจะได้รับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายและจิตใจให้สมบูรณ์ เข้มแข็ง และกลับมาศึกษาเล่าเรียนดังเดิม นักศึกษาที่มีส่วนในขบวนการค้ายาเสพติดในสถานศึกษา จะได้รับการลงโทษตามกฎหมายหากไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน จึงได้กำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ให้มีการจำแนกกลุ่มเป้าหมายที่จะดำเนินการ โดยการจำแนกนักศึกษาออกตามลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออก โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มหลัก ดังนี้
  - 1.1 กลุ่มนักศึกษาที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด
  - 1.2 กลุ่มนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการใช้ เหล้า บุหรี่ หรือเริ่มทดลองใช้ยาเสพติดบางชนิด และมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอื่นๆ แต่ยังไม่ติดยาเสพติด
  - 1.3 กลุ่มนักศึกษาที่ติดยาเสพติด
  - 1.4 กลุ่มนักศึกษาที่มีพฤติกรรมในการค้ายาเสพติด

2. ผลจากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิได้สรุปเป็นรูปแบบ แนวทางการจัดระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา ดังนี้

รูปแบบ/แนวทางการจัดระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

- มีHotline
- บริการให้คำปรึกษา
- เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- บริการส่งต่อ
- ประสานงานกับผู้ปกครองได้
- มีจิตแพทย์บางเวลา

นักศึกษาที่ไม่ทราบโทษและภัยของสารเสพติด และสาเหตุที่ยังใช้อยู่ส่วนใหญ่เพราะตามเพื่อน รองลงมาสาเหตุที่ยังใช้อยู่เนื่องจากไม่สามารถเลิกได้ ส่วนใหญ่นักศึกษาต้องการเลิกยาเสพติด วิธีการที่ทำให้สามารถเลิกสารเสพติดได้โดยวิธีการบำบัดรักษามากสุด รองลงมาได้แก่วิธีการอบรมให้ความรู้และจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนต้นกล้า

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่านักศึกษาไม่น้อยทีเดียวที่เคยใช้สารเสพติดมาแล้ว ถึงแม้จะรู้จักโทษของยาเสพติด เพราะความอยากรู้อยากลอง กลุ่มนักศึกษาเหล่านี้ถือว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดเป็นอย่างมาก

2. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาเกี่ยวกับสารเสพติดพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา โดยจัดกิจกรรมดังนี้ เช่น โครงการเพื่อนเตือนเพื่อน โครงการเยาวชนอาสาสมัครเพื่อต่อต้านยาเสพติด โครงการค่ายเยาวชนต้นกล้า และโครงการการแข่งขันกีฬาประจำปี เป็นต้น

3. ความต้องการของผู้ปกครองนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา เกี่ยวกับการดำเนินงานการป้องกันและแก้ปัญหาสารเสพติดของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยาพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการดำเนินงานการป้องกันและแก้ปัญหาสารเสพติดอยู่ในระดับมาก ต้องการให้มีการพัฒนาความรู้พื้นฐาน ในการป้องกันสารเสพติดแก่นักศึกษามากที่สุด รองลงมาได้แก่จัดให้ความรู้พื้นฐาน ในการป้องกันสารเสพติดแก่บุคลากรในสถานศึกษา และต้องการให้สถานศึกษาติดตามดูแลนักศึกษา ควรให้มีการตรวจปัสสาวะอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการแก้ปัญหาการใช้สารเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา มีข้อค้นพบที่ต้องนำมาอภิปรายดังนี้

1. สถานภาพการใช้สารเสพติดของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา

1.1 การใช้สารเสพติดของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา จากข้อมูลสภาพการใช้สารเสพติดและสภาพทั่วไปของนักศึกษา พบว่านักศึกษามากกว่าเพศหญิง (สถิติข้อมูลนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2544 - 2546)

การใช้สารเสพติดของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยาพบว่า ใช้ สุรา มีมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าสารชนิดนี้หาซื้อได้ง่ายและเส่งง่าย โดยสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา พบเห็นและสามารถซื้อสารเสพติดประเภทสุราและบุหรี่ได้ง่ายจากร้านค้าขายของชำทั่ว ๆ ไป ที่นักศึกษาพบเห็นเป็นประจำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชา วิหคโตและคณะ (2541 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษากฎติกรรมการใช้สิ่งเสพติดของนักเรียนพบว่า นักเรียนรู้จักสิ่งเสพติดจากประสบการณ์มากที่สุด และสิ่งเสพติดที่แพร่ระบาดในสถานศึกษา คือ เครื่องดื่มประเภทแอลกอฮอล์ บุหรี่ และมีการใช้สิ่งเสพติดชนิดนี้มากขึ้นตามระดับชั้นเรียน

ในขณะเดียวกัน ผลการวิจัยต่างประเทศ ไมเคิล เจ.โรชาติ แห่งมหาวิทยาลัยบราวน์ ประเทศสหรัฐอเมริกา (อ้างอิงจากศึกษานิตยสาร 2543 : 28 - 29) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการป้องกันยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนตามโครงการโรงเรียนปลอดยาเสพติด ซึ่งเป็นการป้องกันยาเสพติดแบบครบวงจรของมหาวิทยาลัยบราวน์ ผลจากการวิจัยพบว่าปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยคุ้มกันที่มีอยู่ในตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อม คือ เงื่อนไขสำคัญ ที่มีผลต่อการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน ประเด็นปัจจัยเสี่ยงคือ สภาพชีวิตของเด็กที่ไม่เอื้ออำนวยให้เด็กมีความประพฤติที่ถูกสุขอนามัย ปัจจัยเสี่ยงในตัวบุคคล ได้แก่ พฤติกรรมต่อต้านสังคม มีเจตคติที่ดีต่อสุรา บุหรี่และยาเสพติดอื่นๆ ปัจจัยเสี่ยงจากเพื่อน ได้แก่ มีเพื่อนที่ต่อต้านสังคม มีเพื่อนที่มีเจตคติที่ดีต่อบุหรี่ สุราและยาเสพติดอื่นๆ ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ บรรทัดฐานของสังคมยอมรับการติดยาเสพติด นโยบายรัฐอ่อนแอหรือไม่ชัดเจนการบังคับใช้กฎหมายป้องกันการดื่มสุราและใช้ยาเสพติดไม่ดีเท่าที่ควร

อย่างไรก็ดี ไมเคิล เจ. โรชาติ ได้เสนอแนะแนวทางในการป้องกันยาเสพติดได้ ดังนี้

- การทำให้เด็กมีความตั้งใจและมีทักษะที่จะใช้ชีวิตที่ถูกสุขลักษณะและสร้างสภาพแวดล้อมที่จะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมดังกล่าว วิธีหนึ่งที่สามารถทำได้คือ ลดปัจจัยเสี่ยงและเพิ่มปัจจัยคุ้มกันในตัวนักเรียนและสภาพแวดล้อมของเด็ก

นโยบายและกระบวนการวิธีที่เสนอแนะไว้จากการวิจัย คือ โรงเรียนที่ปลอดบุหรี่ความคาดหวังในตัวนักเรียนที่ชัดเจน กระบวนการวิธีบังคับใช้กฎหมายเข้าแทรกแซง การกำหนดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมการกำหนดเขตโรงเรียนปลอดสารเสพติด การกำหนดเขตโรงเรียนปลอดการโฆษณาและนโยบายจัดการกับผู้ค้า เป็นต้น

1.2 เป็นที่น่าสนใจว่า สาเหตุที่นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา ร้อยละ 57.3 มี

อายุอยู่ระหว่าง 18 – 21 ปี ตีดยาเสพติดสาเหตุอยากลองเสพด้วยตนเอง และเพื่อนชักชวน ทั้งนี้เนื่องจากอายุของ นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยาซึ่งเป็นวัยรุ่นที่อยากรู้อยากลอง จากผลการวิจัยของ ทิพย์อร ไชยณรงค์ (2535 : 33 – 35) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการติดสิ่งเสพติด โดยสาเหตุจากอยากทดลอง เพราะอยากรู้อยากเห็น อยากรู้รสชาติว่าเสพแล้วจะรู้สึกอย่างไร โดยคิดว่าคงไม่ติดสิ่งเสพติดได้ง่าย ๆ หรือเห็นว่าการเสพล้างเสพติดเป็นเรื่องโก้ เพื่อความสนุกสนาน หรือด้วยความคึกคะนอง เพื่อแสดงความเก่งกล้าของตนเอง อดเพื่อนฝูงหรือ อดผู้หญิง และสาเหตุจากเพื่อน เพื่อนชักชวนให้เสพเพื่อให้สนุกสนานและสามารถเข้ากลุ่มเพื่อนฝูงได้จึงต้องทดลองใช้สิ่งเสพติดให้เหมือนเพื่อน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดกิจกรรมค่าย ทั้งกิจกรรมค่ายป้องกัน ค่ายพุทธธรรม ค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ค่ายบำบัดรักษา โดยประสานหน่วยงานต่างๆ เช่น โครงการเพื่อนเตือนเพื่อน โครงการเยาวชนอาสาสมัครเพื่อต่อต้านยาเสพติด โครงการค่ายเยาวชนต้นกล้า และกิจกรรมการแข่งขันกีฬาประจำปี

2. การจัดทำระบบดูแลช่วยเหลือนักศึกษา โดยให้ครู อาจารย์รับผิดชอบและดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิด ควรเพิ่มทักษะการให้คำปรึกษาเบื้องต้นให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาที่รับผิดชอบดูแลนักศึกษาตลอดจนการให้คำปรึกษาเชิงลึกเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับอาจารย์ที่ปรึกษา และควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้ร่วมคิด วิเคราะห์ ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการและประเมินผลการทำงานด้วยการ

2.1 พัฒนาศักยภาพครูที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านยาเสพติด

2.2 ให้ความรู้ ความเข้าใจในปัญหายาเสพติดพร้อมกับแนวทางการดำเนินงานให้กับคณาจารย์ทุกคนรวมทั้งผู้ปกครอง

2.3 เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในปัญหายาเสพติดให้กับคณาจารย์ให้ทันต่อสถานการณ์พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงาน

3. จัดรูปแบบแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักศึกษา เช่น จัดตั้งศูนย์พักใจวัยรุ่น มีการให้บริการให้คำปรึกษาสถานศึกษาประสานงานกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ และควรมีการประสานผู้เชี่ยวชาญด้านจิตแพทย์มาให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษา

4. พัฒนานักศึกษาแกนนำอย่างต่อเนื่องทุกปี ซึ่งในแต่ละปีจะมีนักศึกษาใหม่และควรสร้างเสริมโอกาสให้นักศึกษาแกนนำเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินกิจกรรมต่าง โดยมีอาจารย์เป็นที่ปรึกษา ในการดำเนินงานกิจกรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความลึกซึ้งต่อการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

2. ควรทำการศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. รายงานการศึกษากิจกรรมที่โรงเรียน
ในสังกัดกรมสามัญศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ปี 2541 - 2543. กรุงเทพฯ ม.ป.ท., 2543.
- หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. รายงานการศึกษาวิธีแก้ไขปัญหายาที่
โรงเรียนทำได้สำเร็จแล้ว. กรุงเทพฯ. ม.ป.ท., 2543.
- หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. รายงานการศึกษาและพัฒนาโครง
การพัฒนากระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ปี 2542. กรุงเทพฯ.
ม.ป.ท., 2543
- สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น, กรมสุขภาพจิต, กระทรวงสาธารณสุข. ก้าวใหม่ : งานสุขภาพจิต
โรงเรียน. กรุงเทพฯ : บริษัท วงศ์กมล โปรดักชั่น จำกัด , 2544.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและสำนักงบประมาณ. แผนแม่บทเพื่อป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549). กรุงเทพฯ : โรง
พิมพ์การศาสนา, 2545.
- นิยม เอกทัตย์. สภาพการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยเทคนิค. กระทรวงศึกษาธิการ, 2534.
- ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ, กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. สำคัญที่ใจ คู่มือปฏิบัติงาน
: การใช้กระบวนการแนะแนวเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ. ม.ป.ท., ม.ป.ป., 2544.
- ปรีชา วิหคโค และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการใช้สิ่งเสพติดของนักเรียน.
(A Study of Drug Abuse Behavior of School Students) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมา
ธิราช., 2541.
- ทิพย์อร ไชยณรงค์. การวิเคราะห์ผลงานวิจัยด้านยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่ง
ชาติ., 2535.
- กระทรวงศึกษาธิการ. นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ.
กรุงเทพฯ. ม.ป.ท., 2544. (อัดสำเนา)

กระทรวงศึกษาธิการ.นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายสุวิทย์ คุณกิตติ) ใน
การดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา.กรุงเทพฯ.ม.ป.ท.,2545.

(อัดสำเนา)

กระทรวงศึกษาธิการ.ยุทธศาสตร์ 9 ประกาศของกระทรวงศึกษาธิการในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน.กรุงเทพฯ.ม.ป.ท.,2544.(อัดสำเนา)

สำนักวิจัยเอแบค-เคเอสซีอินเทอร์เน็ตโพลล์,มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ,รายงานการวิจัยเรื่อง สภาพ
ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษาและการประมาณค่าจำนวนนักเรียน/นัก
ศึกษาที่ใช้ยาเสพติด:ศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษาสังกัด กระทรวงศึกษา
ธิการและกระทรวงมหาดไทย. 2544. (เอกสารอัดสำเนา)

ผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย สำหรับนักศึกษา

เรื่อง สภาพและแนวทางการแก้ปัญหาการใช้สารเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา
คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลนำไปวางแผนการป้องกันและแก้ปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา ขอท่านได้ตอบตามความเป็นจริง คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่าน และจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ

2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการใช้สารเสพติด

ตอนที่ 3 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสารเสพติด

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) ที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

1. เพศ	( ) ชาย	( ) หญิง
2. อายุ	( ) 14 - 17 ปี	( ) 18 - 21 ปี
	( ) 22 - 24 ปี	( ) 25 ปี ขึ้นไป
3. ระดับการศึกษาปัจจุบัน	( ) ปวช.	( ) ปวส.
4. แผนกที่ศึกษา	( ) ช่างก่อสร้าง	( ) ช่างยนต์
	( ) ช่างกลโรงงาน	( ) ช่างอิเล็กทรอนิกส์
	( ) ช่างไฟฟ้า	( ) ช่างเชื่อม
	( ) การบัญชี	( ) การตลาด
	( ) การเลขานุการ	( ) คอมพิวเตอร์
	( ) อื่น ๆ	
5. สถานภาพของบิดา-มารดา/ผู้ปกครอง	( ) อยู่ด้วยกัน	( ) หย่าร้าง/หม้าย
	( ) บิดา-มารดา เสียชีวิต	( ) แยกกันอยู่
	( ) บิดาแต่งงานใหม่	( ) มารดาแต่งงานใหม่
	( ) โสด	( ) อื่น ๆ .....
6. ปัจจุบันอาศัยอยู่กับ	( ) บิดา - มารดา	( ) ญาติ / ผู้ปกครอง
	( ) ตามลำพัง	( ) หอพัก
7. เงินเดือนที่ได้รับต่อเดือน	( ) มากกว่า 1,500 บาท	( ) 1,001 - 1,500 บาท
(ไม่รวมค่าลงทะเบียน, ค่าหอพัก)	( ) 500 - 1,000 บาท	( ) ต่ำกว่า 500 บาท

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการใช้สารเสพติด

โปรด / ลงในช่อง ( ) ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. ท่านเคยใช้สารเสพติดหรือไม่

( ) เคย ( ) ไม่เคย

2. ท่านเคยใช้ / เสพสารเสพติดชนิดใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) บุหรี่ ( ) สุรา ( ) เฮโรอีน
( ) สารระเหย ( ) ยาบ้า ( ) ใบกระท่อม
( ) ยาไอ ( ) กัญชา ( ) ฝิ่น ( ) มอร์ฟีน ( ) อื่นๆ ...

3. สาเหตุที่เสพ หรือใช้สารเสพติดในครั้งแรก

( ) เพื่อนชักชวน ( ) อยากลองเสพด้วยตนเอง
( ) ถูกบังคับ ( ) อื่น ๆ.....

4. แหล่ง/วิธีการที่ได้มา

( ) ซื้อเอง ( ) เพื่อนหรือมีผู้ให้
( ) จากตลาดขายยาเสพติด ( ) อื่น ๆ.....

5. ท่านคิดว่า การใช้สารเสพติดมีผลกระทบต่อด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) การเรียน ( ) ครอบครัว ( ) ร่างกาย
( ) จิตใจ ( ) เศรษฐกิจ ( ) สังคม/ชุมชน

6. ท่านทราบเกี่ยวกับโทษและภัยของสารเสพติดหรือไม่

( ) ทราบ ( ) ไม่ทราบ

7. กรณีที่ทราบโทษและภัยของสารเสพติด สาเหตุใดที่ท่านจึงยังใช้สารเสพติดอยู่

( ) ไม่สามารถเลิกได้ ( ) ถูกข่มขู่
( ) ตามเพื่อน ( ) อื่นๆ .....

8. ท่านมีความต้องการจะเลิกสารเสพติดหรือไม่

( ) ต้องการ ( ) ไม่ต้องการ

9. ท่านคิดว่าวิธีการใดที่จะทำให้ผู้ติดยา สามารถเลิกสารเสพติดได้

( ) บำบัดรักษา ( ) อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและภัยของสารเสพติด
( ) จัดกิจกรรมการอยู่ค่ายต้านกล้า ( ) อื่นๆ .....

10. แหล่งความรู้ที่ท่านได้รับ

( ) สถานศึกษา ( ) การอบรม ( ) ตำรา/เอกสาร/สิ่งพิมพ์
( ) วิทยุ/โทรทัศน์/สื่อ ( ) อื่น.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสารเสพติด

3.1 แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 ความต้องการช่วยเหลือเกี่ยวกับการเลิกใช้สารเสพติด

.....

.....

.....

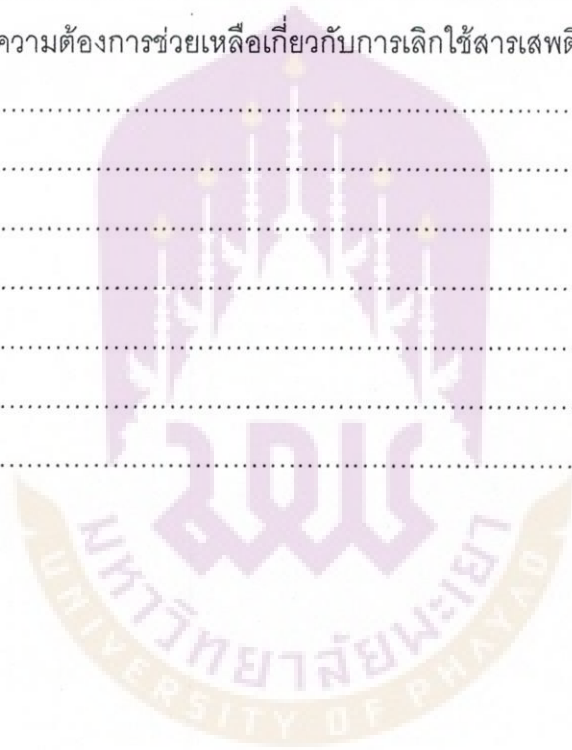
.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย สำหรับผู้ปกครอง

เรื่อง สภาพและแนวทางการแก้ปัญหาการใช้สารเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา
คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลนำไปวางแผนการป้องกันและแก้ปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา ขอท่านได้ตอบตามความเป็นจริง คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่าน และจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ

2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นความต้องการดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ปัญหาสารเสพติด

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) ที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

1. เพศ	( ) ชาย	( ) หญิง
2. อายุ	( ) 31 - 40 ปี	( ) 41 - 50 ปี
	( ) 51 - 60 ปี	( ) 60 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพการสมรส	( ) อยู่ด้วยกัน	( ) หย่าร้าง/หม้าย
	( ) โสด	( ) อื่น ๆ ...
4. ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับนักศึกษา	( ) บิดา	( ) มารดา
	( ) ผู้ปกครอง	( ) อื่น ๆ ...
5. จำนวนบุตรหรือผู้ที่อยู่ในความปกครอง	( ) 1 คน	( ) 2 คน
	( ) 3 คน	( ) 4 คน ขึ้นไป
6. อาชีพ	( ) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	( ) ค้าขาย
	( ) รับจ้าง/เกษตร	( ) อื่น ๆ ...
7. รายได้	( ) 10,000 - 20,000 บาท	( ) 20,001 - 30,000 บาท
	( ) 30,001 - 40,000 บาท	( ) 40,001 บาท ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความต้องการของผู้ปกครองในการดำเนินงานการแก้ปัญหาสารเสพติดของ
นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

โปรด / ลงในช่องที่ตรงกับความต้องการของท่านโดยให้ความหมายของระดับคะแนน ดังนี้

5	คะแนน	มีความต้องการมากที่สุด
4	คะแนน	มีความต้องการมาก
3	คะแนน	มีความต้องการปานกลาง
2	คะแนน	มีความต้องการน้อย
1	คะแนน	มีความต้องการน้อยที่สุด

ลำดับที่	รายการ	ความต้องการ				
		5	4	3	2	1
1	ให้มีการพัฒนาความรู้พื้นฐานในการป้องกันการเสพยาเสพติดแก่นักศึกษา					
2	สถานศึกษาสอดแทรกความรู้และวิธีการป้องกันสารเสพติดในการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ และสอดแทรกด้านคุณธรรม/จริยธรรม					
3	จัดให้มีการพัฒนาความรู้พื้นฐานในการป้องกันสารเสพติดแก่นบุคลากรในสถานศึกษา					
4	สถานศึกษาจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษา นักศึกษาในการดูแล/แนะนำ และป้องกันปัญหาการเสพยาเสพติด					
5	สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เรื่องการป้องกันสารเสพติดและโทษของสารเสพติด					
6	สถานศึกษาติดตาม ดูแล นักศึกษา และจัดให้มีการตรวจปัสสาวะอย่างสม่ำเสมอ					
7	สถานศึกษาจัดให้มีการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง/อาจารย์ที่ปรึกษา					
8	สถานศึกษาจัดให้มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด					
9	สถานศึกษาจัดให้มีการประสานงานด้านการบำบัด,รักษา ผู้ติดยาเสพติดระหว่างหน่วยงานกับผู้ปกครอง					
10	สถานศึกษาจัดให้มีการส่งเสริมผู้เรียนดีประพฤติดี โดยการมอบประกาศเกียรติคุณ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ปัญหาสารสนเทศ

3.1 ความต้องการให้วิทยาลัยช่วยเหลือด้านการแก้ปัญหาสารสนเทศ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกสนทนากลุ่มของผู้คุณวุฒิ

เรื่อง สภาพและแนวทางการแก้ปัญหาการใช้สารเสพติดของนักศึกษา
ห้องประชุมฝ่ายกิจการนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา

ประจำปีการศึกษา.....

วันที่ ..... เดือน..... พ.ศ .....เวลา.....

ผู้เข้าร่วมประชุม

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....
- 11.....

หัวข้อเรื่องที่ประชุม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อพิจารณา

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายชวลิต อินท๊ะสาร
เกิดวันที่	15 สิงหาคม 2497
สถานที่เกิด	อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	417 หมู่ 11 ถนนราชทัณฑ์ ตำบลต๋อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา 56000
ตำแหน่งหน้าที่ทำงานปัจจุบัน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยเทคนิคพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา 56000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2519	ปวส. (เครื่องกล) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ
พ.ศ. 2526	วศ.บ. (เครื่องกล) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ
พ.ศ. 2547	กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพะเยา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายพนรัตน์ เครือน้อย
เกิดวันที่	6 สิงหาคม 2504
สถานที่เกิด	บ้านสันป่าถ่อน ตำบลแม่ใส อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	125 หมู่ 3 ตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ตำแหน่งหน้าที่ทำงานปัจจุบัน	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านสันเวียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2522	ปกศ. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู) วิทยาลัยครูเชียงราย (ราชภัฏ)
พ.ศ. 2524	ปกศ.สูง (ประกาศนียบัตรการศึกษาวิชาชีพครูชั้นสูง) วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2529	กศ.บ. (ประกาศนียบัตรการศึกษาบัณฑิต) พลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา
พ.ศ. 2547	กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพะเยา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	จ.ส.อ. ขวลิต มังคลาด
เกิดวันที่	26 มีนาคม 2500
สถานที่เกิด	125 หมู่ 9 ตำบลเชียงบาน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	125 หมู่ 9 ตำบลเชียงบาน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา
ตำแหน่งหน้าที่ทำงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 6
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 ตำบลทุ่งรวงทอง อำเภอจุน จังหวัดพะเยา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2532	ม.6 การศึกษานอกโรงเรียน
พ.ศ. 2537	คบ. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู) ธุรกิจศึกษา วิทยาลัยครูเชียงราย (ราชภัฏ)
พ.ศ. 2547	กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพะเยา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสุมาลี คนเที่ยง
เกิดวันที่	22 กรกฎาคม 2498
สถานที่เกิด	ตำบลจำป่าหวาย อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	112 หมู่ 5 ตำบลจำป่าหวาย อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ตำแหน่งหน้าที่ทำงานปัจจุบัน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านจำป่าหวาย อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2516	ม.ศ. 5 โรงเรียนอาชีวศึกษาเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2517	ป.ป. (ประกาศนียบัตรประโยคครูประถม) วิทยาลัยครู อุดรธานี
พ.ศ. 2527	ค.บ. (ครุศาสตรบัณฑิต) วิทยาลัยครูเชียงราย (ราชภัฏ)
พ.ศ. 2547	กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพะเยา

